

Садржај:

УВОД	1
1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	2
1.1. ПРИКАЗ САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА И ОДНОС СА ДРУГИМ ПЛАНОВИМА	4
1.1.1. Садржај и циљеви Плана	4
1.1.2. Однос са другим плановима и програмима и хијерархијска условљеност	6
1.2. ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ..	7
1.2.1. Климатске карактеристике и метеоролошки показатељи	8
1.2.2. Геоморфолошки, геолошки и инжењерско–геолошки услови	8
1.2.3. Сеизмолошке карактеристике подручја	9
1.2.4. Хидролошке карактеристике терена	9
1.2.5. Приказ природних и непокретних културних добара	9
1.2.6. Приказ инфраструктурне опремљености.....	10
1.2.7. Проблеми и конфликти животне средине разматрани у Плану	11
1.3. КАРАКТЕРИСТИКЕ И ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	12
1.3.1. Стање и квалитет животне средине	12
1.3.2. Карактеристике утицаја на животну средину	16
1.4. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	18
1.5. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА	19
1.6. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	24
2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СПУ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА	25
2.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА	25
2.2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СПУ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	25
2.3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СПУ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	28
3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ОПИС МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	28
3.1. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА	28
3.2. ОПИС МЕРА ЗА ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	30
3.2.1. Мере заштите ваздуха	32
3.2.2. Мере заштите вода.....	33
3.2.3. Мере заштите земљишта	34
3.2.4. Заштита природе, биодиверзитета и пејзажа, природних и културних добара	36
3.2.5. Мере заштите од буке.....	36

3.2.6. Управљање отпадом	37
3.2.7. Мере заштите од удеса и удесних ситуација	39
4. СМЕРНИЦЕ ЗА ДАЉУ РАЗРАДУ И СПРОВОЂЕЊЕ.....	41
5. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	41
5.1. Индикатори за праћење стања животне средине	42
5.2. Права и обавезе надлежних органа	43
5.3. Обавезе носиоца планираних пројеката	44
5.4. Поступање у случају неочекиваних негативних утицаја	44
6. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СПУ ...	44
7. ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА	45

УВОД

Стратешка процена утицаја на животну средину за План детаљне регулације ХЕМОПРОДУКТ ЖАБАРЕ - Крушевац (у даљем тексту СПУ плана), израђује се на основу Одлуке о приступању изради стратешке процене утицаја ПДР за комплекс „ХЕМОПРОДУКТ“ ЖАБАРЕ - Крушевац на животну средину (Службени лист града Крушевца, бр. 11/2024), коју је донело надлежно одељење Градске управе Града Крушевца и члана 10. Одлуке о изради ПДР за комплекс „Хемопродукт“ Жабаре – Крушевац (Службени лист града Крушевца, бр. 11/2024).

Поступак и процедура стратешке процене утицаја на животну средину дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину (Службени гласник РС, бр. 135/2004 и 88/2010). Примена Закона о стратешкој процени представља усклађивање са европском Директивом 2001/42, о процени утицаја одређених планова и програма на животну средину, са циљем да се обезбеди виши степен заштите животне средине и допринесе интегрисању питања заштите животне средине и одрживог развоја, при изради и усвајању планова / програма који могу имати утицај на животну средину.

Циљеви СПУ плана на предметној локацији постојећег производног комплекса, произилазе из хијерархијски постављених условљених смерница, савремених еколошких захтева и прописаних мера заштите животне средине из планова вишег реда. Стратешка процена утицаја плана на животну средину је комплексан поступак, који треба да обезбеди свеобухватно сагледавање планских решења урбанистичког плана са аспекта заштите животне средине и да предложи рационална решења и адекватне мере заштите животне средине и спровођење планских решења на одржив начин.

Поступак стратешке процене утицаја на животну средину заснива се на законским процедурама са прописаним садржајем, уз обавезно учешће јавности и консултацију са заинтересованим органима и институцијама о циљевима и мерама заштите и мониторинга животне средине.

Визија и циљеви планирања усклађују се са основним циљевима економског развоја економског развоја у циљу повећања запослености, равномернијег територијалног развоја привреде и стварања услова за унапређење квалитета живота локалног становништва у руралном подручју.

Основни циљеви израде ПДР за комплекс „Хемопродукт“ односе се на дефинисање јавних површина, правила уређења и грађења у оквиру производног комплекса, уз обезбеђење одговарајућег приступа локацији, односно планско уређење и заштита простора.

ПДР за комплекс „Хемопродукт“ Жабаре усклађен је са планским документом вишег хијерархијског реда - Просторним планом града Крушевца, а планска решења су формулисана у складу са смерницама плана вишег реда и важећим прописима.

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

План детаљне регулације за комплекс „ХЕМОПРОДУКТ“ Жабаре - Крушевац (у даљем тексту План) израђује се на основу члана 10. Одлуке о изради Плана детаљне регулације за комплекс „ХЕМОПРОДУКТ“ Жабаре - Крушевац (Службени лист града Крушевца, бр. 11/2024), којом је одређена обавеза израде СПУ.

Правни основ израде Стратешке процене утицаја на животну средину налази се у одредбама Закона о заштити животне средине (Службени гласник РС, бр.135/04, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16, 76/18 и 95/18-др.закон) и Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину (Службени гласник РС, бр.135/04 и 88/10).

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину за предметни план припрема се на основу Одлуке о приступању изради стратешке процене утицаја ПДР за комплекс „ХЕМОПРОДУКТ“ Жабаре – Крушевац (Службени лист града Крушевца, бр. 11/2024), коју је донео надлежни орган Градске управе, у поступку одлучивања и припреме Одлуке о изради плана и чини саставни део Плана.

Стратешка процена утицаја планских решења на животну средину подразумева: припрему извештаја о стању животне средине; идентификацију медијума и елемената животне средине који су угрожени или са прекораченим стандардима квалитета животне средине; одређене циљеве заштите животне средине; анализу и процену могућих утицаја варијантних решења на животну средину; учешће јавности и консултацију са заинтересованим странама и институцијама о циљевима и обухвату стратешке процене утицаја плана; конкретне мере којима се могу спречити, ублажити или отклонити негативни утицаји на животну средину и мониторинг животне средине.

Извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину је саставни део Плана, као део документационе основе и посебно садржи:

- 1) идентификацију, опис и процену могућих значајних утицаја реализације плана на животну средину;
- 2) приказ варијантних решења која су разматрана у поступку стратешке процене и
- 3) образложење усвојених решења на основу просторног обухвата и циљева плана.

Поступак стратешке процене утицаја на животну средину заснива се на одређеним начелима:

одрживог развоја – укључивање и разматрање питања животне средине у обухвату урбанистичког плана и утврђивање услова за рационално коришћење, заштиту и очување природних и створених ресурса у оквиру опредељених намена;

интегралности - интегрални приступ у планирању и пажљиво разматрање планираних намена прожимања и међусобних утицаја функција и садржаја у циљу смањења или минимизирања негативних утицаја на животну средину;

предострожности – свака активност мора бити спроведена на начин да се спрече или смање негативни утицаји одређених планова и програма на животну средину пре њиховог усвајања, обезбеди рационално коришћење природног ресурса и сведе на минимум ризик по здравље људи, животну средину и материјална добра;

хијерархије и координације – прихватање и укључивање обавезних услова и мера заштите животне средине и смерница из планова вишег реда и ширег простора, као и посебних услова добијених у поступку израде плана;

учешћа јавности – обезбеђење учешћа јавности и заинтересованих страна у свим фазама израде и доношења плана, као и стратешке процене утицаја уз обавезу прибављања мишљења и сагласности надлежних органа на стратешку процену и извештај о стратешкој процени по прописаној процедури.

Програмска основа за израду СПУ плана је Одлука о приступању изради, а у припреми Извештаја о СПУ плана, коришћена је важећа планска и урбанистичка документација, прибављени услови имаоца јавних овлашћења и важећи прописи и закони који регулишу ову област, и то:

Закон о планирању и изградњи (Службени гласник РС, бр.72/2009, 81/2009 - исправка, 64/2010 одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020, 52/2021 и 62/2023);

Закон о заштити животне средине (Службени гласник РС, бр.135/04, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16, 76/18 и 95/18-др.закон);

Закон о заштити природе (Службени гласник РС, бр.36/09, 88/10, 91/10, 14/16, 95/18-др.закон и 71/21);

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину (Сл. гл. РС, бр.135/04 и 88/10);

Закон о процени утицаја на животну средину (Службени гласник РС, бр.135/04 и 36/09);

Закон о заштити од буке у животној средини (Службени гласник РС, бр.96/21);

Закон о заштити од пожара (Службени гласник РС, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18-др.закон);

Закон о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима (Сл. гл. РС, бр. 54/15);

Закон о заштити ваздуха (Службени гласник РС, бр.36/09, 10/13 и 26/21- др.закон);

Закон о пољопривредном земљишту (Службени гласник РС, бр.62/06, 65/08, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др.закон);

Закон о одбрани (Службени гласник РС, бр.116/07, 88/09, 104/09-др.закон, 10/15 и 36/18);

Закон о путевима (Службени гласник РС, бр.41/18 и 95/18 - др.закон и 92/23 - др.закон);

Закон о безбедности саобраћаја на путевима (Сл. гласник РС, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 одлука УС, 55/14, 96/15 – др. закон, 9/16 – одлука УС, 24/18, 41/18, 41/18 – др. закон, 87/18, 23/19, 128/20-др. закон и 76/23);

Закон о водама (Службени гласник РС, бр.30/09, 93/12, 01/16, 95/18 и 95/18-др.закон);

Просторни план града Крушевца (Службени лист града Крушевца, бр. 4/2011);

Студија процене утицаја на животну средину - постројења за третман амбалажног отпада Елаборат за рани јавни увид и Нацрт Плана.

1.1. ПРИКАЗ САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА И ОДНОС СА ДРУГИМ ПЛАНОВИМА

Обавеза израде ПДР-а одређена је планом вишег реда (Просторни план града Крушевца), којим су одређене основне намене простора, смернице и стратешки циљеви развоја делатности и услови за одрживи равномерни територијални развој. Развој и размештај МСП и услуга и резервисање површина за индустрију и привреду или планирање нових локација, пре свега у руралном подручју, што ће се реализовати обезбеђењем засебних инфраструктурно опремљених локација, у свим насељима где је испољен интерес.

У планираној мрежи насеља, насеље Жабаре је село са развијеним центром, где су поред руралног становања заступљени јавни, комерцијално пословни садржаји и производне делатности.

Разрада планских решења врши се урбанистичком плановима или урбанистичко техничким документима обавезно за коришћење пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, као и у зонама у којима се укаже потреба а у складу са Законом о планирању и изградњи.

Планирана основна намена предметног простора је пољопривредно земљиште. Концептуални оквир планирања произилази из основних циљева и мера подстицања равномерног територијалног развоја и постављених смерница за производне делатности у смислу предузимања одговарајућих мера заштите у односу на намену комплекса.

У обухвату Плана је производни комплекс, одговарајућа приступна саобраћајница, односно јавна саобраћајна површина са потребним елементима и прикључком на коридор државног пута ПА реда бр.207 (Биљановац – Јошаничка Бања – Грчак – Александровац – Крушевац / Кошеви).

1.1.1. Садржај и циљеви Плана

Садржај Плана детаљне регулације одређен је Законом о планирању и изградњи и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања и састоји се из текстуалног и графичког дела.

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО ПЛАНА

ОПШТИ ДЕО

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Правни и плански основ за израду плана

Обавезе, услови и смернице из плана вишег реда и других докумената

Опис обухвата Плана са пописом катастарских парцела

2. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

ПЛАНСКИ ДЕО

3. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

Концепција уређења

Подела простора на карактеристичне зоне и целине, планирана намена

Биланс површина

Опис парцела и попис локација за површине јавне намене

Урбанистички услови за уређење и изградњу мреже саобраћајне и комуналне инфраструктуре

Услови за уређење зеленила

Степен комуналне опремљености грађевинског земљишта

Услови и мере заштите планом обухваћеног подручја

4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Урбанистичка правила и услови за препарцелацију, регулацију и изградњу

Правила грађења по намени и типологији објеката

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО ПЛАНА

Обухват Плана детаљне регулације

Просторни обухват плана припада насељеном месту Жабаре, које у мрежи насеља представља село са развијеним центром и насеље полузбијеног типа.

Границом ПДР-а обухваћене су катастарске парцеле које припадају К.О. Треботин и налази се ван насељеног места. Укупна површина обухвата Плана је 4ha 65a 83m².

Опис границе Плана

Граница комплекса обухваћеног ПДР-ом „Хемопродукт“ у Жабару (у даљем тексту: граница) почиње у северозападном делу комплекса и иде према истоку (у смеру казаљке сата), пратећи јужну границу Државног пута ПА реда, бр. 207 (Жупске улице), до тромеђе к.п. бр. 1125/1, 4788 (улица Жупска) и 2128. Од те тромеђе граница се ломи према југу поклапајући се са источним границама к.п. бр. 1125/1 и 2133/1 (обухватајући обе у комплекс) до места где скреће према североистоку, пратећи линију проширења приступне саобраћајнице пресецајући следеће к.п. бр.: 2133/2, 2133/3, 2126, 2125, 2123/1, 2122, 2121/1, 2121/1, 2121/2, 2120, 2119 и 2118/4 до јужне границе улице Жупске (к.п. бр. 4788), па истом, према истоку, до тромеђе к.п. бр. 4788 (улица Жупска), 2101 и 2117 (некатегорисани пут). Од те тромеђе граница се ломи према југу, поклапајући се са источном границом некатегорисаног пута (к.п. бр. 2117), обухватајући у комплекс део истог, до раскрснице тог пута са путем (к.п. бр. 2116). Пресецајући некатегорисани пут (к.п. бр. 2117), граница иде према југозападу, обухватајући у целости пут (к.п. бр. 2116) до тромеђе к.п. бр. 2116 (пут), 2102/1 и 2115, па настављајући у истом правцу, поклапа се са југоисточним границама к.п. бр. 2133/3 и 2133/2 до тромеђе к.п. бр. 2133/2, 2112 и 2136. Од те тромеђе граница скреће према западу, поклапајући се са јужним границама к.п. бр. 2133/2 и 2133/1 до тромеђе к.п. бр.: 2133/1, 2137 и 2134, па према северу, западном границом к.п. бр. 2133/1 до тромеђе к.п. бр.: 2133/1, 2137 и 1125/1. На том месту граница се ломи према западу, поклапајући се са јужном границом к.п. бр. 1125/1, обухватајући исту у целости, до тромеђе к.п. бр. 1125/1, 1123 и 1119. Од те тромеђе граница наставља у истом правцу (запад), пресецајући следеће к.п. бр. 1119, 1118, 1117, 1116, 1115, 1107/3, 1107/2, 1107/1, 1106, 1105, 1104, 1103, 1102 и 1101 до тромеђе к.п. бр. 1101, 1100 и 1113/2. Од те тромеђе граница се поклапа са јужном и западном границом, према северу к.п. бр. 1113/2 до места одакле је опис и започет.

Попис парцела у обухвату Плана

Граница Плана обухвата следеће катастарске парцеле у КО Треботин:

Делови катастарских парцела: 2117, 2118/4, 1117, 2119, 1116, 1118, 2120, 2122, 1119, 2121/2, 2123/1, 2121/1, 1102, 1101, 1106, 1104, 1103, 1105, 1115, 2125, 1107/3, 2126, 1107/2, 2133/3, 1107/1 и 2133/2.

Целе катастарске парцеле: 1113/2, 1114/2, 1125/2, 1125/1, 2116 и 2133/1.

Карактеристике, повод и циљеви Плана

Концепција уређења планског подручја проистиче из општих и посебних циљева израде плана, односно разрада постојећег производног комплекса, даљи развој и уређење комплекса у обухвату Плана. Основни циљеви планског документа су организација, опремање и уређење комплекса на основу Закона о планирању и изградњи и усклађивање са критеријумима за заштиту животне средине.

Намена земљишта

Подручје плана је изграђени простор са постојећим изграђеним објектима намењеним производњи хемијских производа и производа за општу употребу, као и припадајућим помоћним објектима – гаража, остава, објекти за складиштење робе и сировина.

У оквиру комплекса издвајају се и слободне зелене површине са воденим површинама, скакаоницом, надстрешницом и изграђеном зградом са стазама и надстрешницом.

Грађевинско подручје се поклапа са обухватом планског подручја.

Планирана намена је индустрија и производња са приступним путем.

Компатибилне намене, спорт и рекреација.

Планирано је комплетно опремање комплекса комуналном инфраструктуром.

Такође су дефинисани режими коришћења простора у назначеним заштитним појасевима и појасу заштитног зеленила у оквиру комплекса.

Планом се стварају услови за решавање имовинско - правних односа, односно формирање грађевинских парцела за површине јавне намене или приступне саобраћајне површине.

1.1.2. Однос са другим плановима и програмима и хијерархијска условљеност

Услови и смернице за израду Плана садржани су у Просторном плану града Крушевца (Службени лист града Крушевца, бр. 4/2011) као планском документу вишег реда и других стратешких докумената ширег простора и развојних стратегија.

Просторним планом опредељене су основне намене простора, стратешки циљеви и смернице развоја делатности и услови за одрживи равномерни територијални развој. Развој и размештај МСП и услуга указује на потребу преиспитивања резервисаних површина за индустрију и привреду или планирања нових локација, пре свега у руралном подручју, што ће се реализовати обезбеђењем засебних инфраструктурно опремљених локација у свим насељима где је испољен интерес. У планираној мрежи насеља Жабаре је село са развијеним центром, где су поред руралног становања заступљени јавни, али и комерцијално - пословни садржаји и производне делатности.

Разрада Просторног плана врши се урбанистичким плановима или урбанистичко – техничким документима обавезно за коришћење пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, као и у зонама уколико се укаже потреба на основу Закона.

Основни принципи планирања, коришћења, уређења и заштите простора односе се на рационално коришћење земљишта, што подразумева дефинисање намене површина и одговарајућих урбанистичких параметара, у складу са савременим стандардима планирања, заснованим на принципима и начелима утврђених Законом о планирању и изградњи.

Извод: ППГКрушевац – Реферална 1 - Намена простора

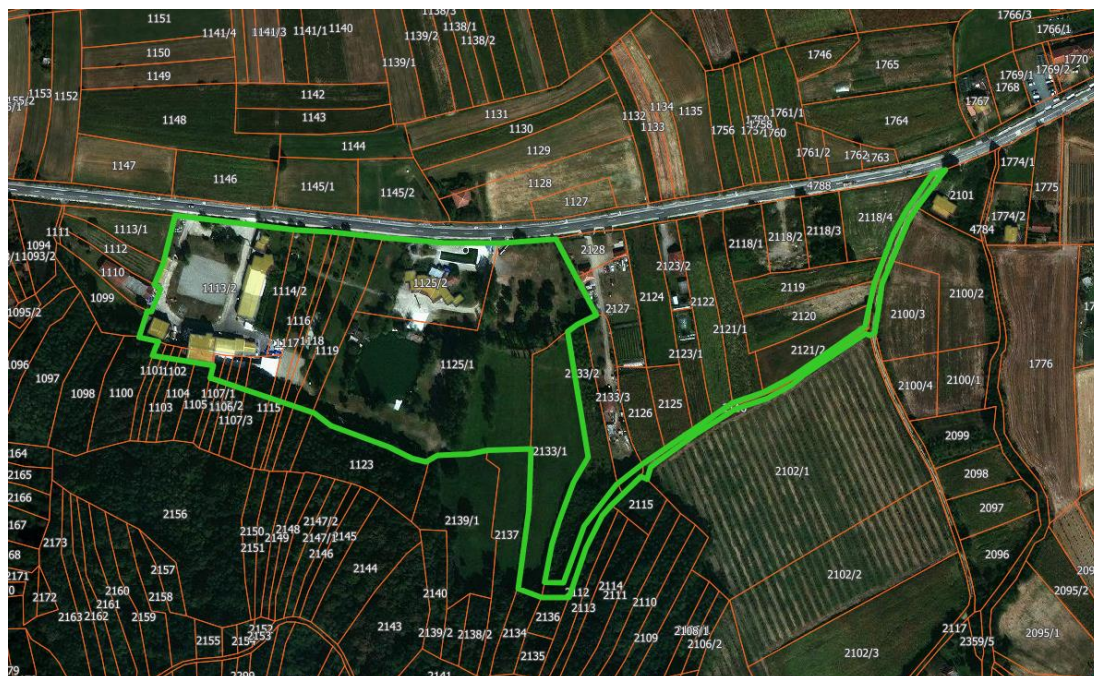
1.2. ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У поступку израде СПУ плана, коришћени су подаци о простору из постојеће планске документације, и доступни годишњи и периодични Извештаји о резултатима мерења извршеним на основу Програма праћења стања животне средине и резултати мерења, које спроводи Завод за заштиту јавног здравља Крушевац, на званичној интернет страници Града Крушевца, као и подаци добијени увидом у евиденције и идентификацијом на терену и прибављеним условима јавних и комуналних предузећа.

Преглед стања природних фактора и чиниоца животне средине у зонама и на локацијама где постоји могућност угрожености, дати су кроз анализу постојећег стања и процењеног степена угрожености природних вредности и еколошког капацитета простора.

Изграђени објекти у обухвату предметног плана су:

1. Индустријски објекат за чишћење и складиштење отпадне металне амбалаже (П)
2. Пословни објекат – складиште готове робе и репроматеријала (П+2)
3. Помоћни објекат (П)
4. Помоћни објекат – гаража и остава (П+1)
5. Помоћни објекат (П)
6. Индустријски објекат за производњу, складиштење, припрему, мешање и паковање производа (П+3)
7. Производни објекат са магацином (П)
8. Апарتمان (П)
9. Помоћни објекат (П)
10. Надстрешница (П)
11. Скакаоница
12. Лагуна за пречишћавање отпадних вода.

Извор: Геосрбија - положај предметне деонице

1.2.1. Климатске карактеристике и метеоролошки показатељи

Основне климатске карактеристике ширег подручја плана, одређене су географским положајем, рељефом и општом атмосферском активношћу, тако да је на овом подручју доминантан умерено – континентални климатски тип, модификован у мањој мери у појединим деловима, под утицајем рељефа и локалних микроклиматских фактора.

Умерено континентална клима карактерише се израженим годишњим добрима, од којих је прва половина јесени сува и топла, а зиме су релативно благе. Крушевачка котлина је највише подложна утицајима жупско - западноморавског климатског подручја.

Анализа општих климатолошких елемената дата је на основу података просечних вредности основних климатолошких елемената за стандардни тридесетогодишњи период за Главну метеоролошку станицу Крушевац (у мрежи метеоролошких станица Србије, основана 1890. год. координате 21°21 Е и 43°34 N, на 166 m надморске висине).

Опште климатске карактеристике - просечна годишња температура ваздуха износи око 11,4 °С, најхладнији месец је јануар са средњом температуром од 0,2°С, а најтоплији јул са 21,8 °С. Годишња амплитуда износи 21,6°С, што клими Крушевца даје обележје умерено континенталног типа са израженим годишњим добрима.

Годишње количине падавина су релативно мале (средња год. сума 628,1 mm). Распоред падавина је повољан, јер се највише падавина излучи у пролећним и летњим месецима у вегетационом периоду, а падавине у облику снега јављају се од новембра до априла. Доминантни ветрови се јављају из правца југоисток и југ.

Средња годишња сума осунчавања изражена у часовима сијања Сунца је 1826,7 сати, а просечно месечно трајање сијања Сунца је највеће у јулу и августу 269,0 сати.

Обзиром на опште климатске карактеристике града, процена погодности терена и природних карактеристика је да подручје плана спада у категорију повољних и условно повољних терена.

1.2.2. Геоморфолошки, геолошки и инжењерско - геолошки услови

Геоморфолошке и геолошке одлике - Ширија територија Крушевца и околине је изграђена од стена српско-македонске масе. У састав ове геотектонске јединице улазе кристаласти шкриљци, старе палеозојске стене, које су бројним раседима раскомадане, те чини хорстове планине (Велики Јастребац) или депресије, као што је Западно-Моравски ров, где су палеозојске стене покривене терцијарним језерским седиментима, дуж речних долина и алувијалним речним наносима.

Најраспрострањенија је најнижа (најмлађа) речна тераса и захвата површину између Крушевца, Западне Мораве и Расине, а протеже се и западно од Читлука. Њена апсолутна висина износи 140 m. Повољни и условно повољни терени, односно стабилни и условно стабилни терени у природним условима преовлађују и представљају погодну основу за изградњу објеката различитих функција.

Основне карактеристике терена опредељује положај у долини реке Пепељуше, на десној долиној страни на речној тераси које чине углавном шљункови и пескови, суглине и глине повремено.

Површински водотокови: Лештански поток, Крсни поток, Мешевечки поток, који се уливају у реку Пепељушу и припадају сливу Западне Мораве. Највећи значај од постојећих морфолошких елемената има алувијална равна Пепељуше која је релативно узана, али има значај у формирању геоморфолошких карактеристика овог простора. Река

Пепељуша спада у водоток I реда, на основу Одлуке о утврђивању пописа вода I реда (Службени гласник РС, бр. 83/2010) у сливу Западне Мораве.

Основне карактеристике терена у обухвату плана детаљне регулације опредељује положај у долини реке Пепељуше, на десној долинској страни на речној тераси које чине углавном шљункови и пескови, суглине и глине повремено.

1.2.3. Сеизмолошке карактеристике подручја

На основу досадашње сеизмичке активности и доступних карата сеизмичких хазарда Републичког сеизмолошког завода (РЗС), територија града Крушевца у целини припада зони 8⁰МCS, што означава условну повољност са аспекта сеизмичности. Крушевац је у зони са умереним, условно повољним степеном угрожености земљотресом и није област са трусним жариштем, али је окружено са више епицентралних подручја (Копаоник-Брус, Крагујевац, Чачак, Краљево) са магнитудом земљотреса од 4-6⁰.

Сеизмичка активност зависи од геолошких, геотехничких, хидрогеолошких и геоморфолошких карактеристика терена и повећана је на контакту различитих геотектонских јединица, као и подручјима са високим подземним водама и теренима угроженим различитим геолошким процесима.

Обзиром на максимални очекивани интензитет земљотреса, као и могућу појаву подземних вода, приликом планирања и пројектовања објеката неопходно је спровести посебна истраживања и испитивања терена, о геомеханичким својствима, као и обавезна примена прописа противсеизмичке градње.

Обзиром да је на подручју града Крушевца велика распрострањеност алувијалних творевина, представљених шљунковима и песковима, који су генерално добре носивости и да је просечан нагиб терена од 1-3⁰, може се рећи да је грађевинско подручје у зони средњих услова тла, али обзиром на максимални очекивани интензитет земљотреса, приликом планирања и пројектовања, неопходна је примена важећих прописа противсеизмичке градње.

На основу карата сеизмичких хазарда Републичког сеизмолошког завода, подручје Крушевца у целини припада зони 8⁰ МЦС, што означава условну повољност са аспекта сеизмичности.

1.2.4. Хидролошке карактеристике терена

Хидролошке карактеристике на ширем простору одређују површински водотокови: Лештански поток, Крсни поток, Мешевачки поток, који се уливају у реку Пепељушу и припадају сливу Западне Мораве, као и бројни повремени токови. Река Пепељуша спада у водоток I реда, на основу Одлуке о утврђивању пописа вода I реда (Службени гласник РС, бр. 83/2010) и припада водном подручју „Морава“ у надлежности ЈВП „Србијаводе“.

Основна карактеристика тла је добра пропустљивост подлоге, односно површинска вода понире и не задржава се на површини терена.

1.2.5. Приказ природних и непокретних културних добара

На основу решења Завода за заштиту природе Србије, 03 бр. 021-3054/2, од 29.08.2024. године, утврђено је да се подручје предметног Плана, који се ради на основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације за комплекс „Хемопродукт“ Жабаре – Крушевац („Службени лист града Крушевца“, бр. 11/2024), не налази унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите и није у просторном обухвату еколошке мреже Републике Србије.

На основу услова и мера заштите, Завода за заштиту споменика културе Краљево, бр. 955/2 од 13.09.2024.год., утврђено је да се у обухвату Плана не налазе заштићени ни евидентирани грађевински објекти, нити археолошки локалитети који уживају претходну заштиту по Закону о културном наслеђу (Сл. гласник РС, бр. 129/2021) и Закону о културним добрима (Сл. гласник РС, 71/94, 52/2011 - др. закон, 99/2011 - др. закон, 6/2020 - др. закон и 35/2021 - др. закон и 129/2021 - др. закон).

1.2.6. Приказ инфраструктурне опремљености

Саобраћај

Комплекс „Хемопредукт“ са северне стране се наслања на државни пут IIА реда 207 (Биљановац – Јошаничка Бања – Грчак – Александровац – Крушевац (Кошеви)), и то између стационажа км 72+348 и км 72+621,20 и директно је прикључен на предметни пут са десне стране гладано у правцу раста стационаже. На стационажи км 72+896,20 државног пута налази се прикључак некатегорисаног пута, к.п.бр. 2117 КО Треботин.

Планирано је повезивање комплекса са државним путем преко постојећег некатегорисаног пута, реконструкцију истог.

Водоводна мрежа

У оквиру комплекса "Хемопродукт" у Жабару изграђена је примарна хидротехничка инфраструктура у функцији постојећих објеката.

Комплекс је прикључен на јавну водоводну мрежу VPL140. Водоводни прикључак је VPL110. Потрошња воде се региструје преко водомера смештеног у водомерном шахту. Комплекс је опремљен и санитарном и хидрантском мрежом.

Канализација отпадних вода

Отпадне санитарне воде са предметног комплекса се одводе у двокоморну непропусну септичку јаму, која се по потреби празни од стране надлежног ЈКП „Водовод Крушевац“.

Технолошке отпадне воде

Из свих производних и индустријских објеката комплекса се технолошке отпадне воде прикупљају (које могу да буду базне или киселе) и усмеравају ка трокоморној јами где се врши неутрализација, а након неутрализације одводе се до лагуне, димензија 30 x 10 метара. Лагуна је изграђена као водонепропусна - геомембраном заштићено дно и насип лагуне. У делу лагуне се налази пешчани филтер после кога се пречишћена вода, преко контролног шахта, одводи до реципијента - путног јарка.

Отпадни муљ који остаје у јамама за неутрализацију има третман опасног отпада и складишти се према важећим прописима у складу са мерама за одлагање опасног отпада.

Комплекс "Хемопродукт" поседује водну дозволу за пречишћавање и испуштање отпадних технолошких вода и пречишћених атмосферских вода у реципијент – путни канал. Број водне дозволе 6637/1 од 12.10.2021. год. издате од стране ЈВП "Србијаводе" - Београд, Водопривредни центар "Морава" Ниш, РЈ "Западна Морава" Чачак.

Одводњавање

Условно чисте атмосферске воде (са крова објекта, чији квалитет одговара квалитету II класе), се слободно испушта путем олучних вертикала на околне зелене површине унутар комплекса. Потенцијално зауљене воде са манипулативних површина и платоа се одводе у постојећу земљану лагуну – еколошку септичку јаму.

Електроенергетика

У границама предметног плана постоје електроенергетски објекти и водови чији је списак дат у Претходним условима “ЕПС Дистрибуције” доо Београд, огранак Електродистрибуција Крушевац. Постојећа НН мрежа изведена је кабловским водовима 1kV. Постојећи кабловски водови 10kV и кабловски водови 1kV су приказани у оној мери у којој се предметна мрежа налази уцртана на овереној катастарској подлози у графичком прилогу.

Телекомуникациона инфраструктура

У границама предметног плана, телекомуникационе услуге у фиксној телефонији се реализују преко приступног уређаја mIPAN Жабаре. Локација приступног уређаја се налази ван обухвата плана.

ТК мрежа је крутог облика, звездасте структуре и реализована је кабловима са бакарним проводницима. Дистрибутивна ТК мрежа (деоница претплатничке мреже од главног разделника до извода) је подземна, а разводна ТК мрежа (деоница претплатничке мреже од извода до претплатника) је надземна.

На подручју плана не постоји кабловска канализација.

Топлификациона инфраструктура

Према условима, ЈКП Градска топлана Крушевац не поседује инсталације градског топлификационог система на локацији.

У обухвату плана изграђен је дистрибутивна гасоводна мрежа од полиетиленских цеви МОР 4 bar.

Зелене површине

Зелене површине чине велики проценат подручја плана. Уређене су у пејзажном стилу стварајући амбијент јако близак природном. У границама плана не постоји уређено зеленило и зелене површине у оквиру површина јавне намене.

Од пејзажно - архитектонских елемената изграђене су пешачке стазе, платои, фонтана, базен, надстрешница уз водену површину, као и скакаонице. Простор је погодан за боравак, шетњу, одмор и разне спортско - рекреативне активности.

Сав биљни фонд креира јединствену слику предела. На локацији је евидентиран велики број биљних врста, од чега највећи број чине врсте којима су природна станишта плавни терени. Евидентиран је изванредан број декоративног жбуња, а присутни су и мањи засади воћарских врста. Амбијенту посебно доприносе водене површине, у виду мањих акумулација, у којима су присутне и водене биљке.

1.2.7. Проблеми и конфликти животне средине разматрани у Плану

Основни проблеми и конфликти у животној средини идентификовани су на основу увида у постојеће стање, податаке о извршеним мерењима и евалуације квалитета и еколошког статуса појединих елемената животне средине на подручју Плана и непосредном окружењу.

Планирана намена је индустријски (производни) комплекс „Хемородукт“ Жабаре.

Врста и намена објеката чија је изградња забрањена:

- Забрањена је свака изградња супротна планираној намени, правилима уређења и правилима грађења утврђених планом.

- Забрањена је изградња објеката и извођење радова у заштитном појасу државног пута, у складу са Законом о путевима.
- Свака изградња или извођење радова у појасу контролисане изградње, условљена је сагласношћу управљача јавног пута и надлежних имаоца јавних овлашћења.
- Забрањена је изградња објеката који могу угрожити животну средину буком, гасовима, отпадним материјама или другим штетним дејствима, односно оних за које нису предвиђене мере заштите од загађења.

Основни облици угрожавања животне средине на подручју Плана могу да представљају:

- неодговарајући саобраћајни прикључак и непотпуна изграђеност комуналне инфраструктуре,
- употреба више врста течних и прашкастих сировина/материја у производњи,
- бројне активне машине и опрема у производним погонима са наменом припреме и паковања произведених хемикалија, као и магацин готових производа и амбалаже
- непрецизно дефинисани поступци мешања у производњи и процеса истакања и паковања у одговарајућу амбалажу.

1.3. КАРАКТЕРИСТИКЕ И ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1.3.1. Стање и квалитет животне средине

Планом је обухваћено изграђено земљиште комплекса „Хемопродукт“ и делимично пољопривредно и шумско земљиште, као и постојећи некатегорисани пут – јавна саобраћајна површина, за који су дефинисани урбанистички параметри и елементи регулације, са аналитичко геодетским елементима за формирање грађевинске парцеле приступног пута, у насељеном месту Жабаре. Такође, планом је обухваћен део државног пута IIА реда, бр. 207, у циљу повезивања привредног комплекса и обезбеђења одговарајућег саобраћајног прикључка.

Потенцијално значајни негативни утицаји на животну средину могу се очекивати у заштитним појасевима линијског инфраструктурног коридора. Планска решења могу утицати на квалитет вода (површинских и подземних), као и на земљиште променом намене земљишта, а тиме и промене у животној средини. Такође утицаји могу бити и на квалитет ваздуха у зависности од организације у производном процесу и исправности опреме и уређаја, као и од транспорта на државном путу као значајне саобраћајнице.

На основу досадашњих испитивања и спроведених мерења на основу Програма праћења стања животне средине, Завод за заштиту јавног здравља Крушевац, преко надлежног органа за послове заштите животне средине, спроводи мерења на утврђеним мерним местима. На простору плана не налазе се мерна места, па су анализирани резултати и евалуација измерених вредности на најближим локацијама.

Квалитет ваздуха

Потенцијални загађивачи ваздуха који се налазе у обухвату плана или у његовој близини и који могу имати значајнији утицај на квалитет ваздуха, деле се на линијске и тачкасте изворе аерозагађења.

Линијски извори аерозагађења су државни и локални путеви. Оптерећење на локалним путевима је такво да нема значајнијег утицаја на аерозагађење, али на државном путу је оптерећење веће, тако да су утицаји могући. Саобраћај као извор специфичних полутаната, који настају емисијом продуката потпуног и непотпуног сагоревања горива

и мазива. Из мотора са унутрашњим сагоревањем емитују се полутанти NOx, SOx, CO, CO₂, CxHy, оксиди олова, чађ, чија је концентрација у околини саобраћајнице у директној зависности од интензитета саобраћаја, карактеристика саобраћајнице и абиотичких фактора окружења.

Тачкасте изворе аерозагађења представљају привредни објекти непосредно на локацији комплекса и индивидуална ложишта у ширем окружењу. Мерења нису вршена, а односе се на садржај укупних таложних материја у ваздуху на мерним местима, концентрација сумпор-диоксида (SO₂) $\mu\text{g} / \text{m}^3$ и садржај чађи $\mu\text{g} / \text{m}^3$. а најчешће се односе само на мерење укупних таложних материја.

Средње годишње концентрације SO₂ и чађи крећу се у опсегу дозвољених вредности.

На основу континуираног праћења квалитета ваздуха и евалуације резултата мерења у току спровођења мониторинга, може се закључити да у Крушевцу повремено долази до повећања концентрација одређених параметара у ваздуху, пре свега чађи и аероседимената, који могу утицати на квалитет ваздуха градског подручја.

Иако се средње годишње концентрације чађи крећу у границама дозвољених вредности, број дана преко ГВИ показује извесна прекорачења ($\text{ГВИ чађ/год} = 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, $\text{ГВИ SO}_2/\text{год} = 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, $\text{ГВИ аеросед/год} = 200 \text{ mg}/\text{m}^2/24\text{h}$).

Средње годишње концентрације сумпордиоксида на свим мерним местима знатно су испод ГВИ. Максималне забележене концентрације нигде не превазилазе ГВИ на дневном нивоу ($150 \mu\text{g}/\text{m}^3$), док је број дана преко ГВИ на годишњем нивоу мањи од 1% мерног периода.

Концентрације аероседимената повремено прелазе дозвољене вредности, а локални извори загађивања ваздуха су:

- индивидуална ложишта и мање котларнице привредних субјеката и ложишта стамбених објеката (мали загађивачи ваздуха, јер се као енергент углавном користи дрво);
- друмски саобраћај нарочито на путевима који немају савремени коловоз, тако да се током летњих месеци са тих путева у ваздух емитује већа количина прашине;
- употреба минералних ђубрива и хемијских средстава за заштиту биља у пољопривреди може имати негативне ефекте; и
- депоније (сметлишта) које у мањој мери представљају извор загађења ваздуха.

Квалитет површинских и подземних вода

На квалитет површинских и подземних вода на предметном подручју утичу разноврсни фактори, међу којима се могу издвојити:

- отпадне воде из насеља (комуналне отпадне воде), које се без претходног третмана упуштају у реципијент,
- саобраћајнице (спирањем загађивача атмосферским падавинама или прањем улица),
- неадекватан третман отпадних вода у насељима (несанитарни услови, није изграђена насељска канализација, непрописне септичке јаме),
- неадекватан начин одлагања течног и чврстог отпада,
- депоновање смећа и различитог отпада на обалама река и потока,
- прекомерна употреба хемијских препарата у пољопривреди,
- неконтролисана и непрописна изградња објеката, и др.

Квалитет површинских вода

Сагледавање постојећег стања површинских вода у ширем окружењу, који се односи на реку Пепељушу, указује на низак степен квалитета воде у водотоку. Подаци о мерењима концентрација физичко - хемијских параметара у водама река, а узорковане на мерном профилу реке Пепељуше, са моста пре улива у Западну Мораву, са средине водотока, може се закључити да постоје одступања од МДК за другу класу водотокова, којој припада по Уредби о категоризацији водотокова, вода је опалесцентна, смеђе боје са рН вредношћу у оквиру прописаних вредности.

Вредности амонијум јона и фосфата, су у оквиру IV класе, вредности нитрата, биохемијске потрошње кисеоника, раствореног кисеоника и укупног азота и фосфора су у оквиру III класе, а остали испитивани параметри хемијске анализе су у оквиру I и II класе вода.

У микробиолошком погледу у овом узорку је забележено присуство великог броја укупних колиформних бактерија, колиформних фекалног порекла и ентерокока фекалног порекла у оквиру IV класе.

Појава видљивих отпадних материја и повећан садржај суспендованих материја је последица бујичног карактера притока, а постоји и могућност да се оптерећење јавља јер се отпадне воде насеља и постројења уливају у водоток без пречишћавања или одговарајућег претходног третмана.

Квалитет подземних вода

Загађивање подземних вода пре свега зависи од својстава и грађе трена и услова инфилтрације загађујућих материја до водоносних слојева. Терен предметног подручја је алувијално земљиште, које чине пескови и шљунак са глинама повремено. Загађивање подземних вода је последица неадекватног третмана отпадних вода, стварање сметлишта у долинама река, или прекомерне примене пестицида и минералних ђубрива у пољопривреди.

Квалитет земљишта

Завод за јавно здравље Крушевац врши испитивање загађености земљишта опасним и штетним материјама са 30 одабраних локација на територији Града Крушевца. Узимање узорка и испитивање загађености земљишта је у складу са одредбама Правилника о дозвољеним количинама опасних и штетних материја. Опасне материје у земљишту су: кадмијум, олово, жива, арсен, хром, никл и флуор, а у штетне: бакар, цинк и бор. Средства за заштиту биља која се употребљавају за сузбијање корова су на бази тиазинских препарата: атразин и симазин.

Највећу штету земљишту наноси загађење тла и ваздуха, ерозија, салинизација, прекомерна и непланска употреба земљишта и поплаве. За заштиту земљишта не постоји заједничка стратегија, иако ови проблеми непосредно прете деградацији земљишта.

Земљиште представља веома комплексан екосистем са заступљеним различитим облицима живог света (бактерије, гљивице и плесни, актиномицете, вируси, протозое, амебе, инфузорије, нематодe, глисте, чланкари, инсекти, кртице и глодари, алге и други биљни и животињски свет). Дeградација земљишта се може јавити у више облика као последица интензивирања различитих људских активности.

Ерозија је најраспрострањенији и најтежи облик деградације земљишта, где ветар или вода кретањем по површини земљишта својом кинетичком енергијом покрећу честице

земље и померају их са једног места на друго. У залеђу предметног подручја је већи комплекс шума и шумског земљишта са вишегодишњом вегетацијом, што значајно доприноси стабилности терена и умањује могућност појаве ерозије на предметној локацији. Иначе, у последње време процес ерозије је убрзан због интензивне сече шума, уништавања вегетације и неадекватне обраде земљишта.

Извори загађивања земљишта на подручју Плана, потичу од активности у вези са производњом, складиштењем сировина и производа, као одвијања саобраћаја на околним путним правцима, где се јављају повећане концентрације никла и олова услед таложења честица које емитују моторна возила. Загађивањем земљишта може да дође његове деградације, деструкције или пак до привременог или трајног потпуног искључења земљишта из функције.

Високе концентрације никла налазе се углавном у земљиштима формираним на стенама са високим природним садржајем овог елемента. Поред никла и хром је присутан и често га прати, а може се јавити на ултрабазичним стенама у облику издвојених минерала или услед антропогеног утицаја уношењем фосфорног ђубрива. Тешки метали се природно налазе у земљишту али су у последње време њихове концентрације у земљишту нагло порасле због многих различитих људских активности.

На основу добијених резултата испитивања земљишта на садржај опасних и штетних материја на територији града Крушевца према доступним подацима, може се закључити да нађене количине живе, кадмијума, бакра, цинка и бора нису прелазиле дозвољене вредности (МДК) ни у једном од 30 испитиваних узорака земљишта. Повећане концентрације никла нађене су у 25 од 30 испитиваних узорака земљишта (међу којима је и Пепељевац као најближе мерно место). Никл се често јавља у земљиштима насталим на стенама са природно високим садржајем овог елемента. Никл често прати висок садржај хрома на ултрабазичним стенама или услед антропогеног утицаја (фосфатна ђубрива или металуршка постројења). Ако је реакција земљишта слабо кисела и никл је у теже приступачним облицима, смањује се опасност од загађења животне средине овим металом. Нађене количине средства за сузбијање корова (симазина и атразина) нису прелазиле максимално дозвољене вредности ни у једном од испитиваних узорака земљишта.

Мере заштите земљишта укључују одржавање постојеће вегетације и садњу дрвећа како би се постигла захтевана покривеност подручја зеленилом одговарајућег вегетативног покривача. Ниво истраживања загађења земљишта чији је узрок локализовани извор загађења, знатно варира од локације до локације, као последица различитих нивоа управљања локацијама. У наредном периоду неопходно је обезбедити систематско прикупљање података и информација о контаминираним локацијама кроз Инвентар, као саставни део информационог система заштите животне средине. То захтева спровођење и контролисање технолошких поступака, смањење емисије, рециклирање и неутрализацију отпада, као и ефикасно одлагање неразградивог отпада из индустрије. Мере перманентне асанације обухватају: изградњу прописних објеката за депоновање отпада, асанацију нужника, штала и септичких јама у руралним подручјима и изградњу адекватне водоводне и канализационе мреже у насељима, изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода, спровођење хигијенског поступка сакупљања и одношења смећа, изградњу саобраћајне инфраструктуре одговарајућег капацитета и савременим покривачем и озелењавање слободних површина.

Оцена стања нивоа буке

Мерење буке у животној средини врши овлашћена институција у складу са важећим прописима, стандардима и методама за описивање, мерење и оцењивање буке у животној средини. На територији Крушевца систематско праћење буке врши се на 11 мерних места у урбаној средини, тако да нема података за рурална подручја.

Анализа резултата мерења буке у животној средини рађена је на основу класификације мерних места, а које се односе на зоне дуж магистралних путева и значајнијих градских саобраћајница (за дан и вече 65 dB, а за ноћ 60 dB) и у индустријским зонама (за дан до 62 dB, за вече 62 dB, а за ноћ до 60 dB).

Карактеристике буке у односу на Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке (Службени гласник РС, бр. 139/22) изражена је временски променљива бука, или фреквенцијска – широкопојасна бука.

Установљено је да је бука у животној средини континуираног тока и да највећим делом потиче од саобраћаја (измерени највиши нивои буке са 70 dB у дневним и 69 dB вечерњем термину). На посматраним локацијама нивои буке током дана и вечери не прелазе граничне вредности буке, док у току ноћи прелазе граничне вредности у свим зонама (до 5 dB).

Бука у животној средини на посматраним тачкама, потиче углавном од саобраћаја (аутобуси градског превоза, тешки камиони и лака возила) посебно на саобраћајним магистралним правцима и зоне где се интензивније обављају активности.

Планирање и постављање зелених и заштитних појасева и распоређивање вишеспратних засада различитих дрвенастих, жбунастих врста, дуж прометних саобраћајница, у циљу смањења нивоа комуналне буке.

1.3.2. Карактеристике утицаја на животну средину

Привредно производни комплекс представља специфичан и значајан објекат у руралном подручју у функцији производње са постојећим изграђеним објектима намењеним производњи хемијских производа и производа за општу употребу и припадајућим помоћним објектима. Локација је изграђена и делимично комунално опремљена, са интерним саобраћајном и комуналном инфраструктуром, уређена, удаљена од насеља, тако да су утицаји на животну средину разматрани и приликом добијања потребних дозвола за поједине објекте у оквиру комплекса.

Оцена прихватљивости у простору дата је кроз аналитичку процену могућег утицаја постојећих и планираних објеката на животну средину и прописаних мера заштите, односно могућих утицаја при реализацији и раду пројекта, како би се потенцијални негативни утицаји на животну средину спречили, отклонили, минимизирали и свели у законом дозвољене оквире.

Карактеристике утицаја на животну средину директно је повезано са фазама реализације у појединачним зонама утицаја, а негативни утицаји на животну средину могу се очекивати у фази изградње потребних и недостајућих садржаја на локацији, у фази експлоатације или обављања производног циклуса, као и у случају удеса.

На простору обухвата плана разматрана и вреднована су следећа питања заштите животне средине:

- мере и правила превенције, спречавања, смањења и компензације негативних утицаја делатности,
- мере унапређења и побољшања стања, уређене зелене површине и појаса заштитног зеленила
- управљање отпадом, управљање акцидентима и мониторинг животне средине.

Притисци које постојеће и планиране активности врше на животну средину и еколошки конфликти у простору разматрани су кроз однос планских решења и окружења, а који се манифестују на поједине чиниоце:

- загађење ваздуха и појава буке,
- деградација и загађење земљишта,
- утицај на површинске и подземне воде,
- нарушавање предеоних вредности,
- управљање отпадом и акцидентима,
- угрожавање здравља и безбедности људи.

Утицаји на ваздух настају повећаном емисијом гасова, чађи, прашине, отпадних материја, органских и неорганских различитог порекла, што чини ваздух загађеним. Свака активност, а посебно коришћење различитих хемијских супстанци у производњи и њихово складиштење, доводи до повећања ризика од загађења ваздуха на предметној локацији. Такође је повећана концентрација продуката сагоревања горива, прашине и сл. На регионалној саобраћајници и приступним путевима, као и на интерним саобраћајницама комплекса.

Предметно постројење не обухвата емитере загађујућих материја у ваздух, који би могли довести до значајнијег утицаја на квалитет ваздуха, осим вентилационог извода за одсисавање угљен диоксида из коморе за чишћење амбалаже, не налазе се други извори загађујућих материја у ваздух.

Издувни гасови из мотора са унутрашњим сагоревањем, који се емитују у ваздух су: сумпор диоксид, азот диоксид, азот оксид, угљеводоници, чађ, суспендоване честице, прашина и сл. Емисија има повремено – привремени карактер, траје само у време обављања саобраћајних активности у оквиру комплекса и на државном путу и немају последица на квалитет ваздуха или климатске промене.

Утицај на квалитет ваздуха имаће саобраћај услед потпуног и непотпуног сагоревања горива из моторних возила и том приликом се могу регистровати незнатно веће концентрације штетних материја (угљен-моноксид, угљен-диоксид, азотни оксиди, олово, дим, чађ, алдехиди и др.). Тај утицај је локалног карактера, интензитет зависи од протока саобраћаја, а учесталост је дисконтинуирана и неравномерно распоређена.

Утицај на воде при раду предметног постројења, на основу описа технолошког поступка, не долази до стварања и испуштања технолошких отпадних вода које могу да доведу до привременог или дуготрајног загађивања површинских и подземних вода. На локацији настају комуналне-фекалне отпадне воде, које се одводе интерном канализационом мрежом у водонепроусну септичку јаму.

У току процеса производње користе се различите супстанце, високо и ниско вискозне хемикалије, алкални и кисели перачи, хемикалије за прање и чишћење, тако да одређене активности у комплексу могу проузроковати утицаје на квалитет вода: приликом истакања течних хемикалија, транспорта између производних процеса, неисправне

амбалаже за течне сировине и производе у магацинима, као и у погонима за истакање и паковање у одговарајуће амбалаже.

Загађење вода је може да буде и последица процеса таложења издувних гасова, хабања гума, цурења горива и моторних уља, удеси и просипања терета, таложење из атмосфере приликом падавина, доношење ветром, развејавање услед проласка возила на саобраћајницама.

Контролисано прикупљање атмосферских отпадних вода, затвореним системом и њиховим пречишћавањем пре упуштања у отворене јаркове или водоток, преко лагуне где се врши таложење и природно пречишћавање, минимизира се негативан ефекат на квалитет површинских и подземних вода. Приликом пројектовања и изградње обавезно је поштовање прописаних мера превенције и техничких мера заштите, у циљу смањења негативних утицаја на површинске и подземне воде.

Утицаји на земљиште односи се на негативне утицаје у фази припреме терена за изградњу недостајуће саобраћајне инфраструктуре, као и када долази до привремене или трајне промене намене земљишта. Утицаји на земљиште се могу манифестовати:

- заузимањем земљишта за објекте, формирање приступних путева,
- заузимањем земљишта због изградње привремених пролаза, водопропуста, дренажних система,
- рашишћавањем вегетације (на траси прилазног пута), или нове изградње,
- утицај на квалитет земљишта и нарушавање физичко хемијских особина земљишта неадекватним поступањем са отпадом.

У фази експлоатације предметне саобраћајне инфраструктуре, загађење земљишта у уском појасу од спирања површинских вода са коловоза, таложења издувних гасова, просипања терета, таложења штетних честица из атмосфере.

Сва загађења која су последица наведених процеса, по временској димензији могу бити стална, сезонска и случајна (акцидентна). Стална (систематска) загађења су последица одвијања саобраћаја, сезонска су везана за одређени годишњи период или употребе соли за одржавање путева у зимском периоду. Случајна (акцидентна) загађења настају углавном, због транспорта опасних материја, најчешће се ради о нафти и њеним дериватима, мада се дешавају и хаварије при транспортују опасних хемијских материја.

Бука представља један од најизраженијих утицаја на животну средину, у овом случају од саобраћаја као и производних процеса употребом машина и алата. Ниво буке зависи од карактеристика моторних возила и коришћења механизације на саобраћајницама, као и коришћења машина савремених технологија у процесу производње како би се прекорачења нивоа буке свела у прописане граничне вредности.

У фази експлоатације пута, бука је стална пратећа појава. Основна карактеристика саобраћајне буке је нуједначеност, а утицај на животну средину зависи од квалитета подлоге коловоза, интензитета саобраћаја и додатне опреме пута. Како би се негативни утицаји буке свели у границе прихватљивости, обавезно је поштовати смернице и мере превенције, спречавања, отклањања и заштите од штетних ефеката буке по живот и здравље људи у зонама утицаја на квалитет животне средине у окружењу.

1.4. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У процесу израде Стратешке процене утицаја плана на животну средину, уочена су посебна ограничења која би могла да имају утицај на спровођење планских решења, што условљава тешкоће у поступку процене појединих утицаја на животну средину.

За оцену стања животне средине коришћена је постојећа просторно-планска и урбанистичка документација, услови надлежних институција, анализе природних карактеристика просторне целине, увид на терену и друга доступна документација.

Уочени проблеми и конфликти на простору у обухвату плана односе се на:

- заокруживање постојећег производног комплекса и недостајућа инфраструктура,
- непотпуно комунално опремање и уређење простора,
- непостојање појаса заштитног зеленила
- обезбеђење одговарајућег приступног пута и саобраћајног прикључка на путну мрежу.

На основу карактеристика плана и односа са окружењем, разматрани су проблеми и еколошки конфликти у простору, односно анализирани су утицаји планских решења на окружење и утицаји из окружења на подручје плана. На основу могућих конфликта, проблема, али и потенцијала простора, одређена је концепција организације простора, са утврђеним правилима уређења и конкретним мерама заштите животне средине.

1.5. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА

Планом вишег реда дефинисана је основна мрежа насеља и просторна организација привредних и радних зона и објеката, као и обавеза израде одговарајућег урбанистичког плана. Како је предмет плана постојећи привредни комплекс, у фази израде плана нису разматрана варијантна решења са аспекта одређивања повољности локације.

У процесу израде плана и у поступку стратешке процене могућих утицаја плана на животну средину, анализирани су следећи аспекти:

- природне карактеристике, постојећа намена простора, стање уређености и изграђености простора, досадашњи начин коришћења простора, постојеће стање елемената животне средине и еколошки услови у простору;
- прибављени услови надлежних институција и имаоца јавних овлашћења у поступку израде Плана и СПУ;
- смернице из плана вишег хијерархијског нивоа, дефинисани циљеви планских докумената вишег реда и ширег простора, који се односе на развој појединих зона.

На основу анализе и вредновања стања, по више критеријума, планирана детаљна намена површина произилази из постојећег стања, али уз максимално очување и заштиту природе и предела у зони изграђеног подручја насељеног места. Планом су прописане смернице и мере заштите животне средине, као услови за реализацију планираних намена.

Утицаји стратешког карактера и ефекти на животну средину могу се утврдити кроз процену и поређење постојећег стања, постојеће функционалне организације простора и циљева планске документације, приказом и компарацијом варијантних решења која су разматрана стратешком проценом.

Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину разматрана су два могућа варијантна решења, како би се извршило поређење и вредновање за избор повољније понуђене варијанте са аспекта заштите простора и животне средине:

- **Варијанта 1** - да се план не усвоји и даља непланска изградња,
- **Варијанта 2** – да се план усвоји и имплементирају планска решења.

У поступку стратешке процене утицаја Плана и планских решења на животну средину, разматрана су предложена варијантна решења и вреднована са аспекта: могућности успостављања интегралне контроле у простору; могућности реализације планиране намене на принципима одрживости, економске и еколошке прихватљивости; могућности контроле и заштите стања животне средине на простору плана. Поређење варијантних решења извршено је на основу очекиваних утицаја у простору и обухвату плана, непосредној и широј просторној целини.

Утицаји и ефекти вредновани су са аспекта утицаја варијантних решења на:

- природне вредности, земљиште, воде, квалитет ваздуха и пејзажне вредности,
- створене вредности (изграђено грађевинско земљиште, становништво, инфраструктурна опремљеност),
- укупан квалитет планског подручја, урбанистичке параметре и могућност контролисаног управљања.

Еколошки прихватљивије решење је оно које омогућава планско и рационално коришћење простора, поштовање основних начела одрживог развоја и примену мера за минимизирање негативних утицаја у простору.

Табела. 1 – Разматрана варијантна решења

утицаји/ефекти	варијантна решења	
	варијанта 1	варијанта 2
Природне вредности (биодиверзитет, екосистеми, предео, ваздух, земљиште, воде, пејзажне карактеристике)	Ограничена доступност мрежи државних путева и могућност обезбеђења одговарајућег саобраћајног прикључка	Валоризација простора и контрола стања животне средине у циљу очувања еколошког капацитета природне средине и заштита здравља становништва
Створене вредности (уређеност и изграђеност подручја плана и инфраструктурна опремљеност)	Задржава се постојећи начин коришћења површина, без обезбеђениг приступа. Недостатак мера и правила за управљање процесима на еколошки прихватљив и одржив начин. Недостатак обавезних услова и мера уређења и коришћења простора и евентуална појава неконтролисаног и непланског коришћења, што доводи до деградације	Даљи привредни и економски развој и даљи развој саобраћајне инфраструктуре ради повезивања са мрежом државних путева. Стварање услова за просторни развој комплекса и дефинисање јавног интереса. Комплетно комунално опремање комплекса и функционално повезивање са насељем поштовање дефинисаних услова заштите и услова надлежних предузећа

	природних и створених вредности.	рационално коришћење простора у границама плана.
Услови и параметри	Недостају урбанистички параметри и правила уређења и грађења, услови надлежних предузећа и институција, могућа опасност од непланске изградње, нерационалног коришћења земљишта, а самим тим и угрожавања животне средине. Нарушавање основног концепта коришћења земљишта и стратешких смерница развоја руралног подручја. Недостатак смерница и мера заштите животне средине који су дефинисани стратешким документима на вишем хијерархијском нивоу.	Поштовање прописаних урбанистичких параметара и услова који омогућавају даљи одржив развој планског подручја, уз укључивање мера превенције, спречавања, ограничења, заштите, минимизирања негативних утицаја и сталну контролу животне средине. Одрживи развој на основама заштите и одрживог коришћења простора, природних и створених вредности и животне средине. Дефинисање мера заштите животне средине при раду или реализацији нових објеката, уз обавезу покретања поступка процене утицаја на животну средину (у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, Службени гласник РС бр. 114/08) Мониторинг у оквиру комплекса за прописане категорије и проширење програма праћења животне средине.

Еколошка валоризација простора

Варијанта 2 – да се План детаљне регулације усвоји и имплементира

На основу утврђених потенцијала и ограничења у простору на подручју плана, карактеристика непосредног и ширег окружења, као и постојеће и планиране намене ширег простора, извршена је еколошка валоризација и постављени су **основни циљеви еколошког вредновања простора**:

- утврђивање и валоризовање кључних потенцијала простора;
- идентификација постојећих конфликта и ограничења (просторних, еколошких);
- процена просторно-еколошких капацитета подручја плана;
- дефинисање просторне и еколошке матрице за одрживи развој.

Посебни циљеви еколошког вредновања простора плана:

- дефинисање еколошких појасева;
- утврђивање услова за имплементацију плана (урбанистичке целине, капацитети инфраструктуре, планирани садржаји и услови коришћења) и услова за спречавање просторних, еколошких конфликта и услова еколошке компензације у простору;
- утврђивање обавезних еколошких смерница и посебних мера заштите;
- утврђивање обавезних еколошких мера и посебних услова коришћења простора у оквиру еколошких појасева.

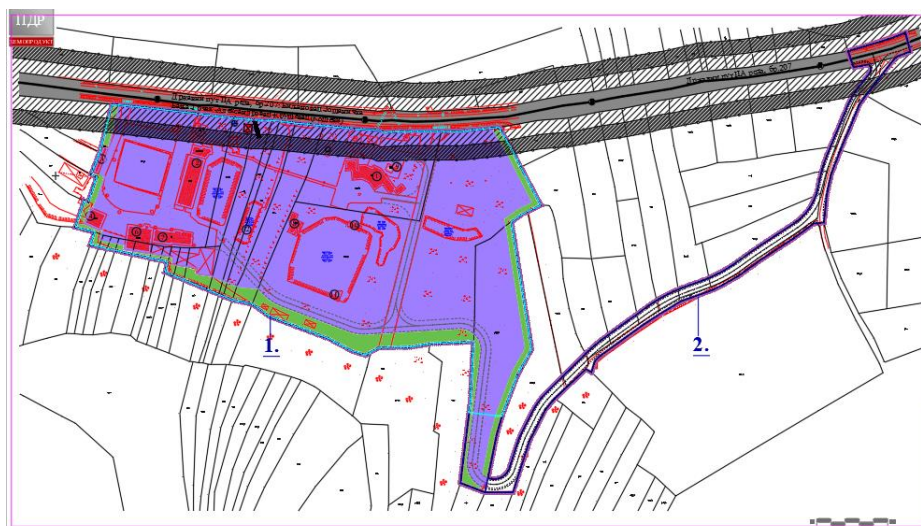
Подручје плана је валоризовано на основу постојећег - затеченог стања, процењених утицаја у границама плана, непосредног и ширег окружења планираних садржаја и инфраструктуре. Валоризација је извршена у циљу усклађивања постојећег стања и даљег развоја планског подручја, у складу са критеријумима, одрживости и еколошке прихватљивости.

Концепт заштите и унапређења животне средине за подручје плана заснован је на заштити земљишта и биодиверзитета, превенцији и контроли потенцијалних облика угрожавања, извора загађивања, одговорно поступање са отпадом, превенцији удеса и удесних ситуација, односно, интегралној заштити и мониторингу животне средине.

Да би се проценили могући утицаји, ефекти и последице по природну и животну средину, здравље и безбедност људи и корисника простора, извршено је вредновање постојећег стања животне средине за најбоље понуђено варијантно решење.

На основу положаја и просторних карактеристика анализираних подручја, постојећег стања у простору, потенцијала, ограничења, планираних намена и пратећих садржаја, смерница и планираних мера заштите животне средине, које су услов имплементације планских решења, подручје плана је вредновано као:

- **ЕКОЛОШКИ ПОЈАС „ПРОИЗВОДНИ КОМПЛЕКС“**
- **ЕКОЛОШКИ ПОЈАС „ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО”**
- **ЕКОЛОШКИ ПОЈАС „ПРИСТУПНА САОБРАЋАЈНИЦА“.**

Слика: Приказ еколошких појасева и еколошке валоризације плана – прилог–лист бр. 1

Обавезне смернице и мере заштите животне средине плана у оквиру еколошких појасева:

- у оквиру еколошког појаса „Производни комплекс“ обавезна је примена важећих прописа за обављање делатности
- у еколошком појасу „Пристапна саобраћајница“ примена прописа из Закона о путевима (Службени гласник РС, бр. 41/2018, 95/2018-др.закон и 92/2023) и прописа о безбедности саобраћаја на јавним путевима;
- обавезно је да путни објекат са пратећом инфраструктуром ни на који начин не угрожава коришћење и одржавање постојећих објеката, односно ускладити са постојећим инсталацијама у путном појасу и нивелацијски прилагодити, а у складу са посебним прописима и условима надлежног управљача;
- у оквиру еколошког појаса „Заштитно зеленило“ забрана изградње и поштовање свих услова и захтева дефинисаних овим планом, као и правила уређења и посебних услова имаоца јавних овлашћења;
- изградња објеката и саобраћајних површина искључиво у складу са Законом о планирању и изградњи, што подразумева обавезу примене важећих прописа и стандарда, савремене еколошке материјале и најбоље доступне технологије;
- обавезно је контролисано и ефикасно прикупљање технолошких отпадних вода, комуналних и зауљених атмосферских вода са платоа и интерних саобраћајних површина сепаратним системом уз обавезу одговарајућег третмана пре упуштања у реципијент или канализациону мрежу;
- у зонама интензивног утицаја буке, применити одговарајуће мере компензације и антизвучне мере уз границе парцела, формирати „зелене баријере“;
- мерење буке врше стручне организације, акредитоване за мерење буке, према утврђеној методологији и овлашћене од стране надлежног Министарства;
- ограде, дрвеће и засади поред јавних путева у функцији заштите, формирати тако да не ометају прегледност јавног пута и не угрожавају безбедност саобраћаја;
- приликом формирања заштитног зеленила избегавати алохтоне, инвазивне и алергене врсте биљака, а приоритет у одабиру имају аутохтоне врсте, одабир врста у заштитном појасу вршити на основу анализе и валоризације постојећег зеленила у окружењу;
- уколико се будућим активностима, или променом намене у оквиру дефинисаних компатибилности у еколошким појасевима, мења утицај на елементе животне

средине, носилац пројекта је у обавези да изради извештај о постојећем стању, који ради стручна организација акредитована за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду;

- носилац пројекта који има утицај или на било који начин деградира животну средину, дужан је да изврши ремедијацију или санацију, у складу са пројектима санације и ремедијације и обавезно уз сагласност ресорног Министарства;
- у циљу контроле животне средине и заштите од загађивања, у границама еколошких појасева при имплементацији и реализацији планираних активности, обавеза носиоца пројекта је да за постојеће објекте и планиране активности у оквиру производног комплекса покрене поступак пред надлежним органом за заштиту животне средине у вези одлучивања о изради/неизради Студије о процени утицаја на животну средину, а у складу са Законом о процени утицаја на животну средину (Службени гласник РС, бр. 135/2004 и 36/2009) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину (Службени гласник РС, бр. 114/2008).

1.6. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

У поступку израде Плана и Извештаја о стратешкој процени утицаја плана на животну средину, обављене су консултације са надлежним и заинтересованим институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени услови, мишљења и подаци од значаја за Стратешку процену утицаја плана, као и свих заинтересованих, органа, организација:

1. Јавно предузеће Путеви Србије, Београд, бр.953-16835 од 08.08.2024.
2. Завод за заштиту споменика културе Краљево, бр. 955/2 од 13.09.2024.
3. ЈКП „Водовод Крушевац“, бр. 3824 од 22.08.2024.
4. Електродистрибуција Србије, Огранак Крушевац, бр. 2541200-Д0911-363654/2 од 08.08.2024.
5. Телеком Србија, предузеће за телекомуникације, Служба за планирање и изградњу мреже Крагујевац бр. 354120/2-2024 од 20.08.2024.
6. Јавно комунално предузеће ЈКП Градска топлана, Крушевац бр. 3341 од 06.08.2024.
7. Србијагас, Сектор за развој, бр. 05-03-3-157/147-24 од 17.10.2024.
8. Завод за заштиту природе Србије, Нови Београд, 03 бр. 021-3054/2 од 29.08.2024.
9. Министарство унутрашњих послова РС, Сектор за ванредне ситуације, Одељење у Крушевцу 07.17.1 број: 217-484/24 од 15.08.2024.
10. Министарство одбране, сектор за инфраструктуру и услуге стандарда, управа за инфраструктуру бр.14439-2 од 31.08.2024.
11. Јавно предузеће за урбанизам и пројектовање Крушевац, бр. II – 2274 од 21.08.2024.

Све консултације су релевантне за процес стратешке процене утицаја и израду Извештаја о стратешкој процени утицаја плана на животну средину, а услови и мере надлежних органа, институција и предузећа као носиоца јавних овлашћења, кроз процес процене, посебно су вредновани и имплементирани у планска решења предметног плана.

2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СПУ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

2.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА

Општи циљеви Стратешке процене утицаја се дефинишу на основу смерница, захтева и циљева заштите животне средине проистеклих из планских докумената вишег реда, постојећег стања и капацитета простора, као и посебних захтева Плана. Стратешки циљеви заштите животне средине дати одредбама планова вишег реда представљају полазне основе за дефинисање општих циљева СПУ Плана за предметну локацију.

Општи циљ СПУ предметног Плана представља одрживо коришћење и заштита простора, у смислу заштите животне средине, односно смањења штетних утицаја и спречавања свих значајних негативних утицаја на животну средину и утицаја на здравље људи. Заштита животне средине, рационално коришћење грађевинског земљишта и природних ресурса, одрживо управљање производним процесима и отпадом су постављени општи циљеви.

Основни циљ Стратешке процене на планском подручју је заштита животне средине, усклађеним односом постојећег и планираног стања, уз примену основних начела планирања и стратешке процене, превенције и предострожности утицаја и одрживог развоја планског подручја.

Циљеви Стратешке процене утицаја Плана на животну средину:

- заштита и одрживо коришћење простора у обухвату Плана,
- очување постојећих екосистема, пољопривредног земљишта и биодиверзитета,
- заштита и мониторинг животне средине на подручју плана, на непосредном и ширем подручју у односу на постојећу и планирану намену,
- контролисани, плански развој уз примену одговарајућих мера заштите и успостављања мониторинга животне средине и утицаја на здравље људи.

Општим циљевима је постављен оквир за даљу разраду и дефинисање посебних циљева и избор индикатора за мерење и праћење њиховог остваривања, све у циљу управљања животном средином и остваривања одрживог просторног развоја подручја плана.

2.2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СПУ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Посебни циљеви СПУ Плана на животну средину, утврђени су на основу анализе стања постојећих екосистема, стања животне средине и потенцијала подручја Плана са једне стране и значајних питања, проблема, ограничења, непосредног и ширег окружења са друге стране, као и приоритета постављених у складу са општим циљевима плана и начелима заштите животне средине. Посебним циљевима јасно се дефинишу суштинска питања СПУ плана и дају одговор да је План у складу са циљевима заштите животне средине.

Одговорно и еколошки прихватљиво планирање и коришћење простора представља услов превентивне заштите и избегавања еколошких конфликта у простору и животној средини. Посебни циљеви Стратешке процене утицаја плана на животну средину, усклађени су са индикаторима заштите животне средине, који су дефинисани Правилником о Националној листи индикатора заштите животне средине (Службени

гласник РС, бр. 37/11), а реализују се кроз следеће посебне циљеве Стратешке процене утицаја на животну средину:

- очување и унапређење постојећих природних елемената у обухвату плана;
- управљање отпадом, забрана депоновања свих врста отпада у границама плана;
- препознавање и деловање на непланиране ситуације, како би се избегле околности које доводе до акцидентата у обухвату плана и непосредном окружењу;
- смањење ризика од удеса и минимизирање потенцијалног загађивања;
- дефинисање конфликта у функционалном односу планираних намена у непосредном контакту са коридором планиране саобраћајнице;
- поштовање урбанистичких параметара, правила уређења и грађења и дефинисаних мера заштите животне средине;
- функционални размештај и планирање компатибилних намена;
- при реализацији пројеката који могу да представљају потенцијалне изворе негативних утицаја на биодиверзитет, квалитет и капацитет животне средине, обавезно је покретање поступка процене утицаја на животну средину код надлежног органа за питања заштите животне средине.

Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину плана, представљају услов за остваривање заштите простора, заштите биодиверзитета, екосистема, станишта, предела и животне средине на подручју плана, у складу са општим смерницама, условима и мерама за заштиту животне средине за шире просторне целине.

Табела: Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја на животну средину и индикаторима

Општи циљеви	Посебни циљеви	Индикатори
Заштита и одрживо коришћење простора у обухвату Плана и у непосредном и ширем окружењу	Очување предела и постојећих природних елемената. Дефинисање конфликтних односа са осталим наменама у непосредном контакту са планираним коридором; Функционални размештај и планирање нових компатибилних намена; Рационално коришћење грађевинског земљишта.	Процентуалани удео слободних површина и заштитног зеленила. Конфликтни пројекти у комплексу и непосредном контакту са планираним коридором. Промена у учешћу појединих намена у оквиру грађевинског земљишта.

Максимално очување и заштита постојећих екосистема и биодиверзитета.	Компензацијске мере - негативних утицаја производње и саобраћајне инфраструктуре; Деловање у случају непланираних ситуација и удеса, како би се избегле акцидентне ситуације у обухвату плана и непосредном окружењу; Заштита земљишта, вода и ваздуха од загађивања - у складу са прописаним граничним вредностима.	Компензацијски услови, Број акцидентних ситуација Стање и квалитет вода, земљишта и ваздуха.
Заштита и унапређење животне средине на подручју плана, непосредном и ширем подручју (односно постојећег и планираног стања)	Управљање отпадом, забрана депоновања свих врста отпада; Смањење ризика од удеса и минимизирање потенцијалног загађивања земљишта.	Програм управљања отпадом и отпадним водама на подручју плана. Спровођење мера за спречавање удеса и акцидената и елиминисање ризика.
Заштита здравља становништва	Заштита и унапређење квалитета ваздуха, вода и земљишта. Спречавање негативних утицаја производног комплекса и саобраћаја на животну средину. Смањење учешћа фосилних горива и електричне енергије.	Вредности органских компоненти укључујући CO ₂ -угљен диоксид, СО-угљен моноксид, суспендованих честица, оксида сумпора. Укупна количина гасова са ефектом стаклене баште. Вредности промене намене коришћења земљишта и физичко стање земљишта. Увођење обновљивих извора енергије.
Контролисани развој подручја плана уз примену мера заштите животне средине	Покретање поступка процене утицаја на животну средину за све пројекте, потенцијалне изворе негативних утицаја на медијуме и капацитет животне средине. Поштовање урбанистичких правила уређења и грађења и мера заштите животне средине.	Покренути поступци процене утицаја на животну средину. Трендови пренамене земљишта.

2.3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СПУ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Избор индикатора СПУ Плана врши се на основу карактеристика простора и стања животне средине у границама обухвата плана. Дефинисани индикатори представљају квантитативне и квалитативне показатеље на основу којих се прати степен остварења постављених циљева.

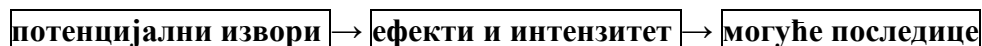
Дефинисаним индикаторима у СПУ Плана добијају се подаци о карактеру изграђености и пејзажним вредностима подручја, стању природних елемената, коришћењу грађевинског земљишта и утицају на здравље људи:

- површина и типови планираних намена,
- промена начина коришћења земљишта (пренамена пољопривреног земљишта),
- продукција отпада,
- утицај буке и вибрација.

3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ОПИС МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

3.1. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА

Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину, анализирају се утицаји на релацији:

Вредновањем планских решења долази се до основних извора утицаја на животну средину, у односу на које се даје процена ефеката у простору и животној средини. Обзиром да је предмет плана производни комплекс и саобраћајни инфраструктурни објекат који се користи у дужем временском периоду, са одређеним конфликтима постојећих и планираних намена површина и утицаја на животну средину.

Конфликти се јављају у производном комплексу, непланском изградњом, у зони укрштања инфраструктурних и заштитних појасева и у зони преклапања појаса заштитног зеленила и планираних намена. Постојећи укрштаји саобраћајног коридора са линијском комуналном инфраструктуром изведени у нивоу и планирани саобраћајни прикључак, представљају такође конфликт у простору. Интензитет и ефекти утицаја у корелацији су са дефинисаним планским решењима, одређеним детаљним наменама и утврђеним урбанистичким параметрима.

Табела: Планска решења узета у обзир у стратешкој процени утицаја на животну средину

Редни број	Планско решење
1	Уређење производног комплекса – инфраструктурни објекти – саобраћајне површине - заштитно зеленило
2	имплементација плана у функцији развоја привреде
3	Функционална усклађеност деонице – фазно уређење и спровођење

Утицаји на животну средину су разнолики, а испољавају се преко утицаја на поједине чиниоце животне средине и здравље људи. Стратешком проценом утицаја разматрани су могући утицаји планских решења предметног плана на:

природне карактеристике – пејзажне, земљиште, воде и ваздух,

створене вредности – инфраструктурна и комунална опремљеност и изграђеност,

еколошке услове – генерисање отпада, повећан ниво буке, граничне вредности,

становништво и здравље – број становника изложених утицајима, квалитет живота и безбедност и здравље људи.

Утицаји на животну средину могу имати негативне последице (деградирање фактора животне средине), позитивне ефекте (унапређење квалитета животне средине) и стање без промена.

Процена утицаја извршена је на основу интензитета утицаја које планска решења могу имати на стање у простору и променама које изазивају. Утицаји су оцењени бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне утицаје и обрнуто.

Табела: Критеријуми за оцењивање утицаја

Величина утицаја	Ознака	Значење симбола
критичан, врло негативан	-3	онемогућавање функције у датом простору
већи	-2	у већој мери нарушава стање животне средине
мањи	-1	у мањој мери нарушава животну средину
нема утицаја	0	нема промена у животној средини
позитиван	+1	мање позитивне промене и утицаји у животној средини
повољан	+2	повољне промене и утицаји на квалитет животне средине
врло повољан	+3	промене битно побољшавају квалитет животне средине

Са просторног аспекта утицаји се оцењују у односу на територијално распрострањење, са следећим критеријумима:

локални утицај – на нивоу планског подручја и насеља, ознака I

општински утицај – значајно за подручје града Крушевац, ознака II

регионални – значај за Расински управни округ и однос са другим регионима, ознака III

национални утицај – значај на националном нивоу - Република Србија, ознака IV

При процени утицаја на животну средину планираних намена и садржаја, као и активности при имплементацији, узете су у обзир и карактеристике могућих утицаја:

- вероватноћа,
- сложеност/реверзибилност,
- временска димензија (трајање, учесталост, понављање),
- кумулативна и синергетска природа (могућност међусобног заједничког деловања више различитих утицаја из једног или више извора).

Табела: Приказ процене утицаја планских решења на животну средину

Планска решења		1	2	3
природне карактеристике	воде	-1/I	0	0
	ваздух	0	-1/I	-2/II
	земљиште	-1/I	-2/I	-1/I
	пејзажне одлике	-2/I	-1/I	+1/I
	биљни и животињски свет	-1/I	0	0
	климатске и метеоролошке одлике	0	0	0
створене вредности	инфраструктурна и комунална опремљеност	-1/I	+1/II	+2/III
	изграђеност	-2/I	+1/I	+2/I
еколошке услове	генерисање отпада	-1/I	0	0
	ниво буке и вибрације	-1/I	-2/I	-2/II
	прекорачене граничне вредности	0	0	+1/I
становништво и здравље	број становника изложених утицајима,	-1/I	0	+1/I
	квалитет живота и здравље људи	-1/I	0	+2/II

3.2. ОПИС МЕРА ЗА ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У циљу заштите и унапређења животне средине на планском и ширем подручју, дефинисане су мере за ограничење негативних утицаја и заштиту животне средине. Мере су дефинисане на основу анализе постојећег стања природних и створених вредности, капацитета животне средине, планираних садржаја и идентификације могућих извора загађења и утицаја на подручју плана и ширем окружењу.

Приликом дефинисања мера заштите животне средине узета је у обзир хијерархијска условљеност плана са планом вишег реда, тако да мере заштите произилазе из смерница и прописаних обавезних мера планског документа ширег простора. Прописане мере заштите животне средине, садрже интегрисане услове и мере надлежних предузећа и организација прибављених за потребе израде Плана.

Просторним планом града Крушевца, у делу заштите животне средине, еколошком валоризацијом простора, издвојено је више еколошких целна. Еколошка целина „Крушевац 2“ представља целину са очуваним природним стаништима, предеоним и пејзажним вредностима, са умереним антропогеним утицајем, неадекватном комуналном и инфраструктурном опремљеношћу, са негативним демографским карактеристикама и великим потенцијалима за развој туризма (рурални, еко - туризам, ловни, риболовни, спортско – рекреативни) и потенцијалом за производњу биолошки вредне хране.

Интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине засновано је на начелу предострожности, начелу интегрисаности и координације, начелу одрживог развоја, начелу хијерархије управљања отпадом, начелу „загађивач плаћа“ и начелу јавности, а оператер постројења у обавези је да аплицира за интегрисану дозволу.

Обавезне мере заштите у еколошкој целини/зони комплекса „Хемопродукт“ Жабаре, су: Забрањена је изградња на постојећој и планираној јавној површини, у зонама санитарне заштите водоизворишта, у заштитним зонама коридора инфраструктуре, у плавним зонама, на геолошки нестабилним теренима (чија нестабилност је доказана у складу са прописима који регулишу геолошка истраживања).

У циљу спречавања могућих негативних ефеката на земљиште, површинске и подземне воде, обавезно је комплетно опремање локације одговарајућом комуналном инфраструктуром и саобраћајни прикључак у складу са условима управљача.

Рационално коришћење енергије и коришћење обновљивих или еколошки прихватљивих извора енергије, као и примена прописа енергетске ефикасности.

Предвидети посебан простор и одговарајућу опрему за привремено чување процесног отпада, као и других врста отпадних материја који настају у оквиру комплекса (комунални и рециклабилни отпад, остатак од чишћења уређаја за пречишћавање отпадних вода и др.) у складу са прописима који регулишу управљање отпадом, у одговарајућим посудама, до предаје лицу које је регистровано или има дозволу за управљање том врстом отпада (сакупљање, третман).

Извршити уређење и озелењавање слободних површина (травњаци, жбунаста и висока вегетација) и формирање појаса заштитног зеленила минималне ширине 5м са жбунастим и високим дрвећем (лишћари и четинари, аутохтоне врсте).

Применити опште и посебне мере заштите животне средине и здравља људи, током извођења и рада, у складу са стандардима и препорукама Светске здравствене организације и важећим прописима који се примењују при изградњи и коришћењу ове врсте објеката (глатке и непорозне површине зидова и подова отпорне на антисептике, одговарајући материјали за уградњу са сертификатима о погодности употребе и атестирани уређаји, апарати, опрема и сл.).

Предвидети прикључење објеката на постојећу и планирану инфраструктуру (водовод, електрична мрежа, топловод и гасовод - уколико има услова), изградњу посебне интерне канализације искључиво сепаратног типа, чије инсталације су изведене од одговарајућих материјала отпорних на велике концентрације дезинфекционих средстава и других агресивних супстанци.

Планирати опремање објеката одговарајућим системом климатизације (по потреби са клима комором, системом централне принудне вентилације, потребним бројем уисних отвора и апсолутних НЕРРА филтера, пречишћавањем целокупне количине ваздуха на свим излазним местима вентилационог система, пре упуштања у атмосферу).

За постављање инсталација и уређаја, планирати и извести одговарајуће прикључке и арматуре за узорковање техничких флуида, обезбедити услове за обављање континуираног или повремениог праћења квалитета ваздуха у радној средини односно квалитета ефлуената (ваздух који напушта уређај за филтрирање, отпадне воде на излазу из уређаја за пречишћавање).

Обавеза израде Правилника о обавезама, начину поступања и спровођењу мера заштите у току редовног рада, као и за случај удеса. Планирати одговарајуће мере заштите од

удеса (опрема за прихват целокупне количине складиштеног материјала, горива, енергената, као и отпадних вода и уља или других материја у случају евентуалног исцуривања и опрема противпожарне заштите), прибавити сагласност надлежне службе МУП-а на предвиђене мере заштите од пожара.

За објекте у којима се обављају делатности, као и за објекте за које се укаже потреба у фази израде пројектно-техничке документације поступити у складу са Законом о процени утицаја на животну средину (Сл. гласник РС, бр. 135/04 и 36/09), односно носилац пројекта је у обавези да поднесе захтев надлежном органу, за одлучивање о потреби израде студије о процени утицаја планираног (или постојећег) објекта на животну средину, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и Листе пројекта за које се може захтевати процена утицаја на животну средину (Сл. гласник РС, бр. 114/08).

Мере заштите планског подручја имају за циљ да утицаје на животну средину сведу у оквиру прихватљивости и превентивно минимизирају утицаје који нарушавају стање животне средине и здравље људи. Предузимањем одговарајућих мера спречавају се конфликтне ситуације на предметном простору у функцији одрживог развоја.

3.2.1. Мере заштите ваздуха

Заштита и унапређење квалитета ваздуха, на подручју плана обухвата мере превенције и контроле емисије загађујућих материја из свих извора загађења (покретних и стационарних), како би се спречио и умањио њихов утицај на квалитет ваздуха и минимизирали потенцијално негативни ефекти на животну средину и здравље људи.

Заштита квалитета ваздуха спроводи се у складу са прописима:

Закон о заштити ваздуха (Службени гласник РС, бр.36/09, 10/13 и 26/2021 - др.закон);

Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање (Сл. гласник РС, бр.11/15 и 83/21);

Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Сл. гласник РС, бр.11/10, 75/10 и 63/13).

У циљу очувања квалитета ваздуха и смањења утицаја загађености ваздуха на здравље људи, предвидети одговарајуће мере заштите, којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздуху задовољава прописане граничне вредности:

Смернице и мере заштите ваздуха:

- Испитивање и праћење квалитета ваздуха, што укључује и извештавање о резултатима мерења, а у случају прекорачења граничних вредности емисије, предузимање одговарајућих техничко - технолошких мера, како би се концентрације загађујућих материја свеле у прописане вредности;
- у случају да концентрације загађујућих материја у емитованим гасовима прелазе прописане граничне вредности, спровести поступак санације или подешавања параметара уређаја, ради постизања прописаних захтева емисије;
- коришћење постојећих производних објеката, као и изградња нових у којима се обавља делатност спроводити у складу са важећим техничким нормативима уз примену савремених технологија, најбољих доступних технологија, које испуњавају прописане стандарде, у циљу смањена емисије штетних и опасних материја у ваздух;

- реконструкција постојећих и планирање нових зелених површина у складу са правилима уређења, дефинисаним урбанистичким правилима и просторним условима локације;
- уређење слободних површина у складу са наменом објеката у комплексу и поштовање процента изграђености, процентуалну заступљеност зелених површина, утврђена растојања и пажљив избор садног материјала;
- спроводити програм праћења утицаја рада погона на животну средину, који се односи на мерења емисије загађујућих материја у ваздух, у складу са важећим прописима;
- формирање појасева заштитног зеленила ниског и средњег раста дугог вегетационог периода са циљем функционалног раздвајања према другим наменама и додатног смањења аерозагађења.

3.2.2. Мере заштите вода

Заштита квалитета површинских и подземних вода заснива се на предузимању одговарајућих мера и активности којима се штити квалитет вода и унапређује опште стање, мерама забране, превенције, предузимањем обавезујућих техничких мера заштите, контроле и мониторинга, у циљу заштите вода и живог света, смањења загађења и спречавања погоршања стања вода уз обезбеђење несметаног коришћења вода за различите намене.

У циљу спречавања и ограничења негативних утицаја Плана на површинске и подземне воде, неопходно је спроводити прописане мере заштите, у свим фазама: приликом планирања и реализације планираног индустријског комплекса и пратећих садржаја.

Смернице и мере заштите површинских и подземних вода спроводе се у складу са прописима, као и важећим стратешким документима:

- Закон о водама (Сл. гласник РС, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др.закон);
- Уредба о утврђивању Водопривредне основе РС (Сл. гласник РС, бр.11/02);
- Уредба о класификацији вода (Сл. гласник СРС, бр. 5/68);
- Уредба о категоризацији водотока (Службени гласник СРС, бр. 5/68);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање (Сл. гласник РС, бр.67/11, 48/12 и 1/16);
- Стратегија управљања водама на територији РС до 2034. (Сл. гласник РС, бр.3/17).

Приликом планирања и извођења радова водити рачуна о постојећем режиму подземних и површинских вода и предвидети неопходне земљане и хидротехничке радове, у циљу заштите од подземних и атмосферских вода.

Смернице и мере заштите вода:

• За пројекте (објекте и технолошке процесе) који генеришу технолошке отпадне воде, обавезна је изградња уређаја или постројења за предtretман технолошких отпадних вода пре упуштања у реципијент (насељска канализација или водоток), у складу са капацитетима (продукције отпадних вода и екولوшким капацитетима реципијента), прописима и условима надлежног водопривредног предузећа;• забрањено је испуштање отпадних вода, осим условно чистих атмосферских вода (воде са кровова објеката), без претходног пречишћавања у канализацију или реципијент;• технолошке отпадне воде са предметног комплекса прикупљају се и одводе до трокоморне јаме где се врши неутрализација, односно неопходно је извршити

одговарајући третман отпадних вода, којим се обезбеђује прописани квалитет за испуштање у канализациону мрежу односно реципијент;

- извршити идентификацију свих отпадних вода и у складу са тим изградити интерну канализациону мрежу сепаратног типа, тако да нема утицаја на површинске и подземне воде, уз обавезно пречишћавање (предтретман);
- атмосферске воде са оперативних платоа и саобраћајних површина морају се третирати у таложницима и сепараторима уља и масти пре упуштања у реципијент;
- санитарно - фекалне отпадне воде предметног комплекса одводе се у двокоморну водонепропусну септичку јаму која се по потреби празни од стране надлежног ЈКП Водовод Крушевац, или се одводи интерном канализацијом у градску канализациону мрежу (по изградњи);
- уколико дође до непланираног изливања загађујућих материја у водоток неопходно је одмах обуставити рад и хитно покренути поступак санације у сарадњи са надлежним институцијама;
- све активности на планском подручју, при извођењу земљаних и других радова, морају се спроводити искључиво према условима и прописаним мерама које обезбеђују заштиту површинских и подземних вода, односно не сме се угрозити квалитет подземних вода и воде реке Пепељуше;
- испитивање квалитета отпадних вода врши акредитована (овлашћена) институција у складу са Законом о водама;
- у случају акцидента (изливања отпадних вода или других загађујућих материја) радове или процес одмах обуставити и приступити одговору на удес, очистити задржану површину и уклонити загађен слој земљишта како загађујуће материје не би доспеле до подземних вода;
- у комплексу је изграђена лагуна „еколошка септичка јама“, као водонепропусна (геомембраном заштићено дно и насип лагуна), са пешчаним филтерима и контролним шахтом, после кога се пречишћена вода одводи до реципијента.

3.2.3. Мере заштите земљишта

Заштита земљишта обухвата мере и активности које се предузимају са циљем одрживог коришћења грађевинског земљишта у складу са планираном наменом, које се остварује применом мера праћења квалитета земљишта и индикатора за оцену ризика или деградације земљишта. Спровођење одговарајућих мера за отклањање последица деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани антропогеним активностима.

Мере заштите земљишта обухватају праћење квалитета земљишта и одрживо коришћење у складу са важећим прописима:

- Закон о пољопривредном земљишту (Службени гласник РС, бр.62/06, 65/08-др.закон, 41/09, 112/15, 80/2017 и 95/2018-др.закон);
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања (Службени гласник РС бр.23/94);
- Уредба о програму систематског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма (Службени гл. РС, бр.88/10 и 30/18-др. Уредба).

Смернице и мере заштите земљишта:

- Обавезно спровођење урбанистичких и превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за делатности које могу значајно да утичу на земљиште;
- обавезна контрола технолошких процеса, смањење емисије отпадних материја и управљање свим врстама отпада у оквиру комплекса;
- обавезно успостављање перманентне контроле стања и квалитета земљишта на локацији, због могућности повећаних концентрација опасних и штетних материја у земљишту;
- забрањено је депоновање или одлагање отпадних материја или било каквог отпада изван специјалних судова за посебне врсте отпада;
- изградња објеката у оквиру комплекса спроводи се искључиво на основу Закона о планирању и изградњи, у складу са наменом и правилима уређења и грађења;
- приликом формирања привремених одлагалишта материјала, приступних и манипулативних саобраћајница, одабрати површине земљишта ниже категорије;
- рационално коришћење грађевинског земљишта, постојећих прилазних и некатегорисаних путева и водити рачуна да се минимално узурпира и девастира постојеће обрадиво земљиште;
- површински слој плодног земљишта, који се скида приликом изградње, посебно одлагати (обезбедити од спирања) и касније поново употребити и распоредити на друге делове терена (за потребе хортикултурних уређења, биоинжињерских мера, санацију деградираних површина и сл.);
- материјал из ископа који се не употреби на предметној локацији, одвозити на унапред дефинисану локацију, уз прибављену сагласност надлежног органа;
- при извођењу земљаних радова на ископу терена, морају се применити решења и мере која ће обезбедити услове за очување стабилности терена;
- у случају да у току извођења грађевинских радова дође до појаве ерозије, појаве подземних вода и сл., инвеститор је у обавези да хитно предузме одговарајуће мере заштите терена, у складу са важећим прописима;
- успоставити организовано управљање свим врстама отпада, које могу настајати на планском подручју у складу са прописима који регулишу управљање отпадом;
- управљање отпадним водама, у складу са важећом законском регулативом и условима надлежних институција и предузећа и обавезан мониторинг и контрола управљања отпадом и отпадним водама на планском подручју;
- обавезно је извршити санацију или рекултивацију свих деградираних површина;
- уколико се при извођењу радова, наиђе на археолошки материјал, без одлагања прекинути даље радове и обавестити надлежни Завод за заштиту споменика културе и предузети мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен у складу са Законом о културним добрима (Сл. гласник РС, бр.71/94, 52/11-др.закон, 99/11-др.закон, 6/20-др.закон, 35/21-др.закон, 129/21 – др. закон и 76/23 – др. закон);
- ако се у току извођења радова наиђе на природно добро геолошко-палеонтолошког и минеролошко-петрографског типа, обавеза је да се радови одмах прекину и о томе обавести Министарство, или Завод за заштиту природе;
- обавезна је санација свих деградираних површина и поштовање прописаних мера у току извођења грађевинских радова, као и уважавање свих мера заштите од елементарних непогода и акцидентних ситуација.

3.2.4. Заштита природе, биодиверзитета и пејзажа, природних и културних добара

Заштита и очување природе, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности, као дела животне средине, остварује се усклађивањем активности, економских и стратешких развојних планова, програма и пројеката са одрживим коришћењем обновљивих и необновљивих ресурса и дугорочним очувањем природних екосистема и природне равнотеже. Према решењу 03 бр. 021-3054/2 од 29.08.2024. године, Завода за заштиту природе Србије, планско подручје не налази се унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите и није у просторном обухвату еколошке мреже Републике Србије.

Заштиту спроводити у складу са прописима:

- Закон о заштити природе (Сл.гл.РС бр. 36/09, 88/10, 91/10, 14/16, 95/18-др.закон и 71/21);
- Закон о шумама (Сл. гласник РС, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18-др.закон);
- Правилник о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување (Сл.гласник РС, бр.35/10).

Смернице и мере заштите и очувања природе, биолошке и геолошке разноврсности:

Планирана намена површина и активне мере заштите односе се на очување и унапређење постојећих природних и полуприродних целина, функционално озелењавање простора уз поштовање прописане заступљености заштитних појасева и зелених површина и општих принципа пејзажно-архитектонског обликовања предела, а избор садног материјала прилагодити микроклиматским условима и еколошким захтевима уз примену аутохтоних врста.

Очување значајних и карактеристичних обележја предела очувањем постојећег зеленила и вредних врста дендрофлоре, формирање појаса заштитног зеленила и очување и уређење постојећих водених површина у оквиру комплекса.

Уз планирану приступну саобраћајницу формирати обострано или једнострано заштитно зеленило од високог растиња у зависности од зоне утицаја (бафер-зона, бука, издувни гасови), а у заштитном појасу државног пута у складу са условима надлежног управљача.

Планирана намена усклађена је са плановима вишег реда (хијерархијска условљеност), установљене су зоне које су међусобно усаглашене у односу на успостављене заштитне појасеве и условљена растојања.

3.2.5. Мере заштите од буке

Појава буке и вибрација на простору плана везана је за намену постојећих објеката, фазе технолошког процеса и употребу машина и алата у процесу производње или обављања делатности. Такође извори буке који могу да повећају ниво буке изнад дозвољеног односе се на деоницу државног пута који је у непосредном контакту са комплексом.

Емисија буке и вибрација прати све радове и делатност у оквиру комплекса, који представља индустријско, складишна и сервисна подручја без стамбених зграда, односно акустичну зону где бука на граници ове зоне не сме прелазити дозвољене нивое за зону са којом се граничи.

Како би негативни утицаји буке били сведени у границе прихватљивости, морају се поштовати смернице и мере превенције, спречавања и заштите од штетних ефеката буке по живот и здравље људи, у зонама непосредног утицаја и у окружењу.

У одређеној акустичној зони услед коришћења извора буке, или обављања делатности забрањено је емитовање буке изнад прописаних граничних вредности.

Заштита од буке на подручју Плана спроводи се у складу са прописима:

- Закон о заштити од буке у животној средини (Сл. гласник РС, бр. 96/21);
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл. гласник РС, бр.75/10);
- Правилник о дозвољеном нивоу буке у животној средини (Сл. гласник РС, бр. 54/92);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке (Службени гласник РС, бр.139/22).

Смернице и мере заштите од буке:

- Мере заштите смањења утицаја буке на деоници државног пута и планиране саобраћајнице (дозвољени ниво буке износи 65 dB дању а ноћу 55 dB), подразумевају подизање заштитних зелених појасева или конструкција различитих апсорпционих својстава (који умањују буку и за 1/3 у зависности од удаљености);
- сви извори буке који се користе у производном процесу, морају поседовати исправе са подацима о нивоу буке при прописаним условима коришћења и одржавања као и упутствима о мерама за заштиту од буке (атест, произвођачка спецификација, стручни налаз о мерењу нивоа буке);
- обавезно је спровођење мера заштите од буке у складу са Законом којим се уређује интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине, као услов за рад постојења или активности за које се издаје интегриасана дозвола;
- обавеза формирања појаса заштитног зеленила у ободним деловима комплекса и око објеката који могу представљати потенцијалне изворе буке, као и поштовање међусобне удаљености објеката;
- избор зеленила мора бити прилагођен зонским и локацијским условима, у складу са пејзажним и еколошко-биолошким захтевима;
- мерење буке врше акредитоване институције, у складу са Законом и прописима.

3.2.6. Управљање отпадом

Мере управљања отпадом дефинисане су на основу смерница за управљање отпадом, као и на основу процењене количине и карактеристика отпада који може бити генерисан на подручју Плана. Поступање са отпадом на подручју Плана заснован је на укључивању у систем управљања отпадом, а на основу Локалног плана управљања отпадом Града Крушевца и применом свих неопходних организационих и техничких мера, којима би се смањили потенцијални негативни утицаји на квалитет животне средине.

Управљање отпадом на подручју Плана мора бити део интегралног управљања отпадом и спроводи се у складу са прописима који регулишу ову област и прописима о циркуларној економији:

Закон о управљању отпадом (Сл. Гл. РС, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 – др. закон и 35/23);
Закон о амбалажи и амбалажном отпаду (Сл. гласник РС, бр. 36/09 и 95/18 – др. закон);
Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада (Сл.гласник РС бр.56/10, 93/19, 39/21 и 65/2024);

Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада (Сл. гласник РС, бр.92/10 и 77/21);

Правилник о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање (Сл. гласник РС, бр.17/17);

Правилником о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање (Сл. гласник РС, бр.114/13);

Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије (Сл. гласник РС, бр.98/10).

У складу са наменом и активностима на планском подручју се може очекивати настајање различитих врста и категорија отпада од комуналног, амбалажног, до отпада који има карактеристике опасног отпада.

Смернице и мере управљања отпадом

Произвођач отпада/оператер дужан је да:

- сачини план управљања отпадом и организује његово спровођење, ако годишње производи више од 100 t неопасног отпада или више од 200 kg опасног отпада;
- прибави извештај о испитивању отпада и обнови га у случају промене технологије, промене порекла сировине, других активности које би утицале на промену карактера отпада и чува извештај најмање пет година;
- преда отпад лицу које је овлашћено за управљање отпадом ако није у могућности да организује поступање са отпадом;
- транспорт опасног отпада врши се у складу са прописима којима се уређује транспорт опасних материја, у складу са дозволом за превоз отпада и захтевима који регулишу посебни прописи о транспорту (ADR/RID/ADN и др);
- забрањено је одлагање и спаљивање отпада који се може поново користити;
- забрањено је разблаживање опасног отпада ради испуштања у животну средину.

Управљање амбалажним отпадом:

- обавеза произвођача, увозника, пакера/пуниоца и испоручиоца је да обезбеди простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење амбалажног отпада ако укупна годишња количина амбалажног отпада (стакло, папир, картон и вишеслојна амбалажа, метал, пластика, дрво, остали амбалажни материјали) прелази 100 t;
- обавеза оператера је прибављање дозволе за управљање амбалажним отпадом;
- обавеза оператера система, произвођача, пакера/пуниоца, испоручиоца, крајњег корисника, достављање извештаја о управљању амбалажним отпадом;
- амбалажа мора бити пројектована и произведена тако да као амбалажни отпад омогући рециклажу материјала те амбалаже у одређеном масеном проценту;
- забрањено је прослеђивање амбалажног отпада који није комунални отпад комуналним предузећима, осим када за то постоји закључен уговор;
- забрањено је одлагање, депоновање свих врста отпада ван простора одређених за ту намену и обезбедити одговарајући број и врсту контејнера за

одлагање неопасног отпада на водонепропусним површинама (комунални отпад, рециклабилни отпад).

Управљање опасним отпадом

До реализације националног постројења за физичко-хемијски третман опасног отпада и регионалног складишта опасног отпада, управљање токовима опасног отпада врши се у складу са важећим прописима.

- Сакупљање, разврставање, привремено складиштење и испоруку отпадних материја које имају карактеристике штетних и опасних материја, као и отпада из постројења за пречишћавање технолошких вода, у складу са важећим прописима из ове области.
- Санацију и ремедијацију дивљих сметлишта, нелегалних складишта секундарних сировина, складишта за отпадне материјале и отпада који имају карактеристике опасног отпада, који се не могу увести у легалне токове отпада;
- Поступање и управљање опасним отпадом врши се преко оператера који поседује дозволу за управљање опасним отпадом у складу са Законом.

Посебне мере управљања отпадом:

- Обезбедити сакупљање, разврставање, привремено складиштење и испоруку отпадних материја које имају карактеристике штетних и опасних материја, као и отпада из постројења за пречишћавање технолошких вода, у складу са важећим прописима из ове области;
- сакупљање, транспорт и одлагање комуналног отпада вршити преко овлашћеног оператера, према врсти и категорији отпада, сагласно важећој законској регулативи;
- отпад настао у уређајима за пречишћавање имају карактер опасног отпада, који се може уступати на даљи третман оператерима, који поседују дозволе за управљање отпадом (опасним и неопасним).

3.2.7. Мере заштите од удеса и удесних ситуација

Превентивне мере заштите од експлозија, пожара и акцидентних ситуација подразумевају строгу примену прописа који регулишу рад са експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима, као и начин њиховог складиштења, превоза и промета. Производни и пословни објекти су издвојени у оквиру радних зона, тако да постоје природне и вештачке препреке које представљају довољну удаљеност у односу на друге намене.

На подручју Плана потенцијално постоји ризик и може доћи до удеса већих размера (хемијска индустрија, запаљиви гасови, материје које се користе у производњи и сл.), тако да је од великог значаја спровођење превентивних мера и доношење планова поступања у случају удеса, акцидента или друге ванредне ситуације, као и формирањем добро организованог, оспособљеног и опремљеног система заштите и спасавања.

Превоз опасних и штетних материја врши се по правилу на деоницама државних путева првог и другог реда и то коридорима за терени саобраћај, у зонама нижих густина насељености. Потенцијална опасност од хемијског удеса већих размера постоји и услед транспорта опасних материја на државном путу.

Обавезне су мере превенције, спречавања, отклањања узрока, контроле и заштите од удеса и удесних ситуација, ради заштите живота и здравља људи, као и заштите животне средине.

Општа заштита од удеса и удесних ситуација на подручју плана спроводиће се у складу са важећим прописима:

Закон о заштити од пожара (Сл. гласник РС, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18-др.закон);
Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама (Сл. гласник РС, бр.87/2018);

Правилником о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара (Сл.гласник РС, бр.3/2018).

Смернице и мере заштите од удеса и удесних ситуација

- У случају хаваријског изливања, просипања опасних и штетних материја као акцидента који се може јавити потребно је одмах приступити санацији терена на локацији, а отпад настао санацијом паковати у непропусне посуде са поклопцем и поступати према одредбама Закона о управљању отпадом. Тако настао отпад се уступа овлашћеном оператеру који поседује дозволу за управљање опасним отпадом на даљи третман, уз обавезну евиденцију и пропратни документ о кретању отпада;
- сваку активност планирати и спроводити на начин који представља најмањи ризик по људско здравље и животну средину и применити најбоље расположиве и доступне технологије, технику и опрему;
- размотрити проблем акцидентних ситуација и дефинисати одговарајуће поступке и мере за заштиту људи и животне средине, превенцију акцидента и умањење негативних ефеката у случају истих;
- уклонити сав запаљив материјал у циљу смањења последица евентуалног пожара у склопу превентивних мера заштите и прописати начин поступања у случају пожара: приступа се почетном гашењу пожара и искључивање електричне енергије, пожар пријавити обезбеђењу/ватрогасној јединици, предузети све мере за спречавање ширења пожара на суседне објекте-уређаје, покренути евакуацију људи из угроженог дела;
- при пројектовању саобраћајне линијске инфраструктуре потребно је да техничка решења буду у складу са степеном сеизмичности подручја и испитаним геомеханичким својствима терена;
- интерне саобраћајнице и улазе (излазе) пројектовати на начин да се обезбеди несметана евакуација, као и за несметан прилаз ватрогасних возила, на основу Правилника о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара (Сл. лист СРЈ, бр. 8/95);
- Предвидети спољашњу хидрантску мрежу на основу Правилника о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара (Службени гласник РС, бр. 3/18);
- Уколико се у објектима складиште запаљиве течности или гасови, прибавити сагласност у складу са Законом о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима (Сл.гласник СРС, бр. 44/77, 45/84, 18/89 и Службени гласник РС, бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 – др.закон 54/2015 – др.закон);
- после удеса, носилац пројекта је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа, о ванредном догађају обавести надлежни орган ресорног министарства. Обавештење садржи информације о околностима ванредног догађаја, месту, времену,

непосредној опасности по здравље људи и опис предузетих мера. Сва места где је настала хаварија се морају поправити и потпуно санирати у најкраћем року.

- обавеза носиоца пројекта је да изради план заштите од удеса са мерама за одговор на удесну ситуацију;
- обавеза носиоца пројекта је упознавање (обука) радника са опасностима у току рада, односно процедурама у случају удеса;
- запослени се морају упознати са опасностима од пожара на радном месту, мерама заштите, употребом средстава и опреме за гашење пожара, поступком у случају пожара као и са одговорношћу због не придржавања наложених и прописаних мера заштите од пожара.

4. СМЕРНИЦЕ ЗА ДАЉУ РАЗРАДУ И СПРОВОЂЕЊЕ

Еколошка валоризација, процена планских решења и процењени утицаји на капацитет животне средине, представљају основ за вредновање простора и реализацију предметне деонице Источне обилазнице и предлог мера заштите животне средине у циљу даљег одрживог развоја.

Предметни план се спроводи непосредно издавањем локацијских услова, тако да је обавезујућа смерница Стратешке процене за нижи хијерархијски ниво обавеза носиоца пројекта да се у поступку прибављања локацијских услова и дозволе, код надлежног органа за послове заштите животне средине обрати захтевом за **одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину и изради Студије процене утицаја**, у складу са Уредбом о Листи пројеката за које је обавезна и Листи пројеката за које се може захтевати израда студије процене утицаја пројекта на животну средину.

Посебни услови: спровођење пројекта и реализација деонице Источне обилазнице (припрема, издавање дозвола и изградње) у циљу заштите животне средине и здравља људи, неопходно је **уклањање изграђених објеката** на траси обилазнице и у заштитном појасу и **пажљиво извођење планираних укрштаја**.

5. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Реализација планских решења по правилу доводи до одређених промена у простору, а тиме и животној средини. Ради праћења промена на подручју плана, неопходно је вршити континуирана мерења и испитивања стања животне средине, како би се омогућила адекватна евалуација и оцена стања и примениле одговарајуће мере заштите појединих елемената животне средине и заштите здравља људи, природних и створених вредности на подручју Плана.

Циљеви мониторинга стања животне средине на подручју Плана за предметни производни комплекс:

- заштита здравља људи,
- заштита подземних и површинских вода,
- очување околног пољопривредног и шумског земљишта,
- заштита ваздуха,
- стварање услова за квантитативну оцену стања на основу резултата мерења.

Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се предложене мере заштите животне средине у Плану и постављени циљеви Стратешке процене могли успешно контролисати и пратити у оквиру плана и насељеног места.

Град Крушевац доноси и финансира Програм праћења стања животне средине, на одабраним локацијама и успостављеним мерним местима, који обухвата:

- праћење квалитета ваздуха,
- праћење квалитета површинских вода,
- праћење квалитета земљишта,
- праћење нивоа буке у градској средини.

Мониторинг на предметној локацији може бити укључен у постојећи Програм праћења стања животне средине надлежног органа локалне самоуправе. Фазе спровођења еколошког мониторинга обухватају и мониторинг у периоду изградње и мониторинг у периоду експлоатације.

5.1. Индикатори за праћење стања животне средине

Резултати еколошког мониторинга се користе у циљу контроле поштовања планских решења, задатих урбанистичких параметара и предложених мера при реализацији плана и извођењу планираних активности, као и оцене ефикасности пројектом предвиђених мера заштите. Сви подаци, прикупљени у процесу еколошког мониторинга, заједнички и у поређењу са резултатима инжењерских истраживања, користе се за процену интензитета утицаја на различите компоненте природне средине и њихове промене.

Мониторинг квалитета површинских и подземних вода, у циљу праћења стања загађености вода, врши се систематско испитивање квалитета површинских и подземних вода, преко акредитованих институција. Праћење квалитета отпадних вода врши се на местима излива у реципијент и то пре мешања отпадних вода са водама реципијента, а у складу са Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима (Службени гласник РС, бр. 18/2024). Мониторинг отпадних вода у оквиру комплекса се ближе утврђује у поступку процене утицаја на животну средину за појединачне пројекте.

Мониторинг квалитета ваздуха, врши се у циљу утврђивања концентрација загађујућих материја у ваздух. На основу извршених анализа утврђује се стање и на основу које се предузимају одговарајуће мере заштите ваздуха. Мерна места за праћење квалитета ваздуха од значаја за подручје Плана детаљне регулације организовати тако да представљају релевантне тачке, што ће бити дефинисано у поступку процене утицаја на животну средину. Мониторинг квалитета ваздуха вршиће се у складу са Законом о заштити ваздуха (Службени гласник РС, бр.36/2009, 10/2013 и 26/2021-др.закон) и релевантних подзаконских аката. Уколико дође до повећаних концентрација загађујућих материја (SO₂, NO_x, CO₂, чађ, суспендоване честице итд.) потребно је благовремено обавестити надлежне органе, како би се примениле додатне мере заштите животне средине.

Мониторинг квалитета земљишта обухвата праћење промена у морфологији и физичким карактеристикама терена које могу представљати предуслов за настанак ерозије и клизишта, као и праћење стања загађености на локацијама које су изложене потенцијалној контаминацији, у складу са карактеристикама производног комплекса и планираног саобраћајног инфраструктурног објекта. Мониторинг земљишта представља основ за спровођење поступка рекултивације по завршетку радова на уређењу и изградњи планиране саобраћајнице, санације и потенцијалне ремедијације у случају удесног загађења земљишта и санације деградираних површина и постојећих сметлишта. У циљу утврђивања количина опасних и штетних материја у земљишту, врши се испитивање у складу са Правилником о дозвољеним количинама опасних и

штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања (Службени гласник РС, бр.23/94).

Мониторинг нивоа буке је потребно вршити у зони најближих стамбених објеката и значајнијим укрштајима, где је и утицај буке највећи. Ниво буке у животној средини се контролише систематским мерењем буке у оквиру Програма који спроводи локална самоуправа. Мониторинг буке врше овлашћене институције, у складу са Законом о заштити од буке у животној средини (Сл. гласник РС бр. 96/21) и важећим прописима.

Мониторинг отпада има за циљ праћење, контролу и управљање свим врстама и категоријама отпада у оквиру производних процеса и у границама плана, према локалном Плану управљања отпадом, у складу са Законом о управљању отпадом (Сл. гласник РС, бр.36/09, 88/10, 14/16, 95/18-др.закон и 35/23) и другим прописима управљања отпадом.

5.2. Права и обавезе надлежних органа

Стратешка процена утицаја на животну средину представља механизам којим се обезбеђује одрживо коришћење простора и заштита животне средине, у току припреме докумената и којим се усмерава планирани развој и имплементација плана. Процена утицаја стратешког карактера је поступак који обезбеђује сагледавање планских решења предметног докумената са аспекта заштите животне средине и даје предлог општих услова коришћења простора и одговарајућих мера, којима ће заштита животне средине бити остварена на оптималан, прихватљив и рационалан начин.

Поступак СПУ Плана на животну средину, спроводи се у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину (Сл. гласник РС, бр.135/04 и 88/10) и Законом о планирању и изградњи (Сл. гласник РС, бр.72/09, 81/09,64/10,24/11,121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 31/19, 37/19, 52/21 и 62/23):

- надлежни орган задужен за припрему плана је у обавези да органу надлежном за заштиту животне средине и заинтересованим органима и организацијама, достави на мишљење Извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину;
- надлежни орган задужен за припрему плана је у обавези да, пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени, обезбеди учешће јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени;
- надлежни орган задужен за припрему плана обавештава јавност о начину и роковима увида у Извештај о стратешкој процени, времену и месту одржавања јавне расправе и начину достављања мишљења;
- надлежни орган задужен за припрему плана израђује Извештај о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности са свим мишљењима изјављеним у току јавног увида и јавне расправе о плану и Извештају о стратешкој процени;
- надлежни орган задужен за припрему плана, органу надлежном за послове заштите животне средине доставља Извештај о стратешкој процени са Извештајем о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности;
- надлежни орган за послове заштите животне средине врши оцену Извештаја о стратешкој процени, на основу прописаних критеријума и даје сагласност на Извештај о стратешкој процени;
- по добијању сагласности на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину, надлежни орган упућује План у даљу процедуру усвајања;
- надлежни орган за послове заштите животне средине дужан је да омогући доступност информација о животној средини.

5.3. Обавезе носиоца планираних пројеката

Носиоци планираних пројеката, по усвајању плана и у поступку исходавања информације о локацији и локацијске дозволе, у обавези су да покрену поступак код надлежног органа за одлучивање о изради Студије процене утицаја на животну средину за пројекте који представљају значајнији извор загађивања животне средине, у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину (Службени гласник РС бр. 114/08).

На основу Решења да је потребна процена утицаја на животну средину и израда Студије о процени утицаја на животну средину, или да није потребна процена утицаја на животну средину, носиоци пројеката су дужни да испоштују процедуру на овом хијерархијском нивоу.

Носиоци планираних пројеката дужни су да примене и поштују све мере превенције, спречавања, контроле, заштите и мониторинга животне средине прописане у процедури процене утицаја.

Надлежни орган задужен за инспекцијске послове дужан је да врши инспекцијски надзор и контролу над спровођењем мера заштите животне средине.

5.4. Поступање у случају неочекиваних негативних утицаја

Уколико у било којој фази имплементације, дође до појаве утицаја који су непредвиђени или неочекивани, а могу да имају негативне ефекте на спровођење Плана и појединих пројекта на животну средину, неопходно је поступак Стратешке процене утицаја поновити.

6. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СПУ

Коришћен је основни методолошки приступ израде стратешке процене према прописаним критеријумима у процени могућих значајних утицаја Плана на животну средину, као и поступак и садржај стратешке процене утицаја на животну средину и Извештаја о СПУ дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину (Сл. гласник РС, бр.135/04 и 88/10). За поступак СПУ и израду Извештаја о стратешкој процени на животну средину предметног плана, коришћена је општа методологија процене животне средине са одабраним елементима еколошког вредновања, за просторни развој, применом моделовања, што обухвата:

- прикупљање информација и података о простору и животној средини,
- вредновање стања према могућим, очекиваним и процењеним утицајима,
- приказ и процена утицаја предложених варијантних решења,
- дефинисање мера заштите животне средине и програма мониторинга,
- интеграција и имплементација смерница стратешке процене утицаја у План.

Примењена методологија је заснована на вредновању животне средине у обухвату плана и процени стања локалног и глобалног значаја, а стратешка процена утицаја на животну средину плана извршена је према значајним утицајима на: природне и створне вредности и карактеристике значајне за планско подручје, што је интегрисано у планска решења.

Полазни критеријуми за одређивање могућих карактеристика утицаја су: просторни обухват утицаја, вероватноћа појаве, интензитет, сложеност и реверзибилност потенцијално негативних утицаја, трајање, учесталост и могућност понављања утицаја, као и могућност међусобног заједничког деловања различитих утицаја и синергији.

Стратешка процена утицаја се ради на основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације и то у фази израде Нацрта плана, како би се извршило вредновање могућих варијантних решења и избор најбоље понуђене варијанте, са аспекта заштите животне средине у границама плана, очувања здравља становништва, заштите природних вредности, еколошких капацитета и природних и предеоних вредности подручја. Тешкоће у процесу израде СПУ плана, нису битно утицале на ток и поступак процене утицаја планских решења предметног плана на животну средину.

У складу са Законом о планирању и изградњи, донета је Одлука о изради Плана детаљне регулације, а у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину донета је Одлука о изради Стратешке процене утицаја на животну средину предметног Плана, којом је утврђена обавеза израде Стратешке процене утицаја плана на животну средину и Извештаја о стратешкој процени утицаја плана на животну средину.

У поступку одлучивања о изради плана и првој фази процедуре израде плана, обављена је консултација са надлежним институцијама и прибављени су услови овлашћених предузећа и органа и мишљење надлежног органа за послове животне средине. Процес процене утицаја стратешког карактера је започет у фази израде Нацрта плана, који подлеже стручној контроли Комисије за планове града Крушевца, а процес процене утицаја планских решења на животну средину је текао паралелно са израдом Нацрта плана.

7. ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА

Стратешка процена утицаја на животну средину предметног Плана детаљне регулације односно Извештај о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину, чини саставни део планског документа као прилог документационе основе и представља:

- приказ утицаја планиране намене и стања животне средине у обухвату плана, као и природних вредности шире просторне целине;
- основ за имплементацију еколошких смерница, мера превенције и спречавања негативних утицаја план мера заштите и мониторинга животне средине;
- обавезну примену смерница и мера заштите животне средине у поступку имплементације плана, односно у поступку реализације планираних пројеката.

Процењени су потенцијални утицаји планираних намена и ефекти на животну средину, укључена је јавност и заинтересоване институције у процес одлучивања, а добијени резултати се укључују у Извештај о Стратешкој процени утицаја Плана.

На основу вредновања Нацрта Плана процењује се да планиране намене и имплементација планских решења уз поштовање и примену предложених мера, неће импликовати битне неповољне, еколошки неприхватљиве ефекте по природне вредности и животну средину, који се не могу контролисати. Такође разраду Плана пратиће обавеза или одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја за све пројекте за које постоји могућност изазивања негативних утицаја на стање у простору, односно стање животне средине и здравље становника.

Извештај о Стратешкој процени утицаја плана на животну средину представља саставни део плана, а прописани услови и мере заштите животне средине су саставни део локацијских услова за изградњу, односно услов спровођења Плана.

Извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину, пре јавног увида и јавне презентације, подлеже стручној контроли Комисије органа надлежног за послове заштите животне средине града Крушевца.

Извештај о СПУ садржи текстуални део и графички прилог бр. 1. Еколошка валоризација простора, уз напомену да је графички прилог израђен на основу приказа намене површина из графичког дела предметног плана.

Извештај о стратешкој процени утицаја плана на животну средину је саставни део предметног плана, као прилог документационе основе плана.

Документација:

Одлука о изради ПДР за комплекс „Хемопродукт“ Жабаре – Крушевац (Службени лист града Крушевца, бр. 11/2024)

Одлука о приступању изради Стратешке процене утицаја ПДР за комплекс „Хемопродукт“ Жабаре – Крушевац (Службени лист града Крушевца, бр. 11/2024).

Претходни услови:

Јавно предузеће Путеви Србије, Београд, бр.953-16835 од 08.08.2024.

Завод за заштиту споменика културе Краљево, бр. 955/2 од 13.09.2024.

ЈКП „Водовод Крушевац“, бр. 3824 од 22.08.2024.

Електродистрибуција Србије, Огранак Крушевац, бр. 2541200-Д0911-363654/2 од 08.08.2024.

Телеком Србија, предузеће за телекомуникације, Служба за планирање и изградњу мреже Крагујевац бр. 354120/2-2024 од 20.08.2024.

Јавно комунално предузеће ЈКП Градска топлана, Крушевац бр. 3341 од 06.08.2024.

Србијагас, Сектор за развој, бр. 05-03-3-157/147-24 од 17.10.2024.

Завод за заштиту природе Србије, Нови Београд, 03 бр. 021-3054/2 од 29.08.2024.

Министарство унутрашњих послова РС, Сектор за ванредне ситуације, Одељење у Крушевцу 07.17.1 број: 217-484/24 од 15.08.2024.

Министарство одбране, сектор за инфраструктуру и услуге стандарда, управа за инфраструктуру бр.14439-2 од 31.08.2024.

Јавно предузеће за урбанизам и пројектовање Крушевац, бр. II – 2274 од 21.08.2024.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА УРБАНИЗАМ И
ПРОЈЕКТОВАЊЕ КРУШЕВАЦ